

ΕΘΝΙΚΗ ΧΩΡΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟ

Ι. Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις του ν.2321/1995 .» (ΦΕΚ 136/Α)
- Τις διατάξεις του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις». (ΦΕΚ Α' 285)
- Την Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (Οδηγία-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική)
- Τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/845 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Μαΐου 2017 (EEL 125/27/18-05-2017).
- Τις διατάξεις του ν. 3983/2011 «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 144)
- Τις διατάξεις του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 60)
- Την Οδηγία 2006/7/ΕΚ σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ και την αρ. Η.Π. 8600/416/Ε103 Κοινή Υπουργική Απόφαση 26.02.2009 «Ποιότητα και μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2006/7/ΕΚ «σχετικά με την διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου 2006»
- Την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»
- Τις διατάξεις του ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων εναρμόνιση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α' 280)
- Τις διατάξεις του ν. 4546/2018 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 101), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 245)
- Το κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθμ. 1224/2009 του Συμβουλίου και κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθμ. 639/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου.
- Τις διατάξεις του ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 241), όπως τροποποιήθηκε από το ν.4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας», (ΦΕΚ Α'92) και το ν. 4759/2020 «Εκσυγχρονισμός της Χωροταξικής και Πολεοδομικής Νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 245)
- Τις διατάξεις του ν. 4399/2016 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας-Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'117).
- Τις διατάξεις του ν. 4770/2021 «Ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική στον νησιωτικό χώρο, διατάξεις για συμμόρφωση με υποχρεώσεις διεθνούς ναυσιπλοΐας και την αναβάθμιση Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και ειδικές ρυθμίσεις για την ψηφιοποίηση και εν γένει ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας στη μετά-COVID εποχή»

- Την Εθνική Στρατηγική Λιμένων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως ισχύει
- Τη Διακήρυξη της Μάλτας MedFish4Ever της 30^{ης} Μαρτίου 2017
- Τη Γαλλική πρωτοβουλία -Σχέδιο Δράσης για τη Μεσόγειο, «Μεσόγειος μία υποδειγματική θάλασσα έως το 2030»
- Τη Διακήρυξη της Αθήνας για την κλιματική αλλαγή & το περιβάλλον στη Μεσόγειο που υιοθετήσαν στις 17 Σεπτεμβρίου 2021 οι ηγέτες της EUMED9
- Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ), ΚΥΑ 6876/4871/2008 (ΦΕΚ Α'128)
- Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣΑΑ ΑΠΕ), ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ Β' 2008).
- Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη βιομηχανία ΚΥΑ 11508/2009 (ΦΕΚ ΑΑΠ 151)
- Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες (ΕΠΧΣΑΑ-Υδατοκαλλιέργειες), ΚΥΑ 31722/2011 (ΦΕΚ Β' 505)
- Την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, όπως εγκρίθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4414/2016 (Α'149)
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 (το οποίο βρίσκεται σε διαβούλευση),
- Το Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020 (ΥΠΑΑΤ, 2014)
- Την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα (2014)
- Το Ν. 4858/2021 (Α 220) 19- 11-2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς»
- Το Ν. 3827/2010 (Α 30) 25-2-2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου».
- Την Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020
- Την Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική, «Ελλάδα: Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη 2030», 2019
- Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΥΠΕΚΑ, 2019)
- Την Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050 (ΥΠΕΚΑ, 2020)
- Το ΕΣΠΑ με το τίτλο «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027»
- Το «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α'105), 2018
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) που θεσπίστηκε με το ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α'167) και τους αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ 2021-2025 (ΦΕΚ Α'174/10.09.2020)
- Την υπ' αριθμ. 1175/2012 Υπουργική Απόφαση «Έγκριση περιβαλλοντικών στόχων και δεικτών για τα θαλάσσια ύδατα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του Ν. 3983/2011 (Α' 144)» (ΦΕΚ Β' 2012)

II. Λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές ευρωπαϊκές διαπιστώσεις, όπως αυτές διατυπώνονται στα ακόλουθα κείμενα:

- Την υπ' αριθμ. 2009/89/ΕΚ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του πρωτοκόλλου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου στη σύμβαση για την προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος και των παρακτίων περιοχών της

Μεσογείου-Πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παρακτίων ζωνών της Μεσογείου

- Την υπ' αριθμ. 2002/413/ΕΚ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2002, σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παρακτίων ζωνών
- Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση" [COM(2007) 575, τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής, "Υπεράκτια αιολική ενέργεια: Ανάγκη ανάληψης δράσης για την επίτευξη των στόχων ενεργειακής πολιτικής με ορίζοντα το 2020 και έπειτα" [COM(2008) 768 τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Γαλάζια ανάπτυξη ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της θάλασσας και της ναυτιλίας" [COM(2012) 494]
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής, "Γαλάζια ενέργεια: Απαραίτητα μέτρα για την αξιοποίηση του δυναμικού της θαλάσσιας και της ωκεάνιας ενέργειας της Ευρώπης έως το 2020 και εντεύθεν" [COM(2014) 8 τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής "Επόμενα βήματα για ένα βιώσιμο ευρωπαϊκό μέλλον: Ευρωπαϊκή δράση για την αειφορία" [COM(2016) 739 τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Καθαρός πλανήτης για όλους - Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία" [COM(2018) 773 τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής "Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία" [COM(2019) 640 τελικό]
- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής "Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 - Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας" [COM(2020) 380 τελικό]
- Την Ανακοίνωσή της Επιτροπής "Μια στρατηγική της ΕΕ για την αξιοποίηση του δυναμικού των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον" [COM(2020) 741 τελικό]
- Την Ανακοίνωσή της Επιτροπής "Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή - η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή" [COM(2021) 82 τελικό]
- Την Ανακοίνωσή της Επιτροπής "σχετικά με μια νέα προσέγγιση για βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ - Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον" [COM(2021) 240 τελικό]
- Τις Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030 σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες και στόχους για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ

III. Εκτιμώντας ιδίως τα ακόλουθα σε ό,τι αφορά την Ελλάδα:

A. Ως προς το σύστημα θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.

A1. Εθνική Χωρική Στρατηγική

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4759/2020, «αποτελεί κείμενο βασικών αρχών πολιτικής για την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό του χώρου και για τον συντονισμό των διαφόρων πολιτικών με χωρικές συνέπειες» που «ενσωματώνει την εθνική θαλάσσια χωρική στρατηγική και προτείνει τις υποδιαιρέσεις του θαλάσσιου χώρου». Οι κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και οι βασικοί άξονες και στόχοι που περιλαμβάνει και προτείνει δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, καθώς αποτελούν «ενδεικτική βάση για τους μακροχρόνιους στόχους του χωρικού σχεδιασμού».

Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια αντιστοιχούν στο περιφερειακό επίπεδο σχεδιασμού, ωστόσο μπορούν να αντιστοιχούν σε υποπεριφερειακή, περιφερειακή ή διαπεριφερειακή κλίμακα. Πρέπει να είναι εναρμονισμένα με τα ΕΧΠ και σε συντονισμό με τα ΠΧΠ και να ακολουθούν την ιεραρχική σχέση που διέπει το πλαίσιο του συστήματος χωρικού σχεδιασμού.

Συγκεκριμένα, τα ΘΧΠ «δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των ΕΧΠ, τις οποίες συντονίζουν στο χωρικό πεδίο εφαρμογής τους, εξειδικεύουν, συμπληρώνουν και τροποποιούν, μόνον εφόσον παρέχεται ρητώς η δυνατότητα αυτή από το ΕΧΠ». Κατά την κατάρτιση των ΘΧΠ και για το συντονισμό τους θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: η ΕΧΣ (εφόσον έχει εγκριθεί), τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, το Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή όπως και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα και πολιτικές της χώρας, ενώ θα πρέπει επίσης να «εξετάζονται ζητήματα αλληλεπίδρασης και επικαλύψεων μεταξύ όμορων Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων. Επίσης, αντιστρόφως, «οι κανονιστικές πράξεις χωροταξικού σχεδιασμού του χερσαίου χώρου» (15 παρ. 2 του ν. 4759/2020), οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθύνσεις του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού.

A2. Η Οριζόντια και κατακόρυφη διάρθρωση του θαλάσσιου χώρου - Πεδίο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ

Το πεδίο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ και γενικότερα του ΘΧΣ, καθορίζεται στο άρθρο 2 του ν. 4546/2018, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 18 του ν. 4759/2020. Συγκεκριμένα, προβλέπει ότι ο ΘΧΣ «εφαρμόζεται στο θαλάσσιο χώρο, δηλαδή στα θαλάσσια ύδατα και στο θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης...».

Τα θαλάσσια ύδατα περιλαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 ν. 3983/2011, τα ύδατα, το θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφος στη θαλάσσια πλευρά της γραμμής βάσης από την οποία μετριέται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης, έως τα όρια της περιοχής όπου η Ελληνική Δημοκρατία έχει κυριαρχικά δικαιώματα ή ασκεί δικαιοδοσία, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995.

Ως παράκτια ζώνη ορίζεται στο άρθρο 3 παρ. 5 του ν. 4546/2018, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 19 του ν. 4759/2020 «η γεωμορφολογική περιοχή εκατέρωθεν της ακτογραμμής, στην οποία η αλληλεπίδραση μεταξύ του θαλάσσιου και του χερσαίου τμήματος αποκτά τη μορφή πολύπλοκων συστημάτων οικολογικών στοιχείων και πόρων αποτελούμενων από βιοτικές και αβιοτικές συνιστώσες που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν με τις ανθρώπινες κοινότητες και τις σχετικές κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες». Σημειώνεται ότι το πεδίο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ «δε θίγει τη χάραξη και την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών», όπως αυτές προκύπτουν από τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (άρθρο 2 παρ. 3 ν. 4546/2018, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

B. Ως προς το Πλαίσιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

B1. Εισαγωγή

Η Εθνική Χωρική Στρατηγική αναφέρεται τόσο στον χερσαίο όσο και στον θαλάσσιο χώρο, καθώς ενσωματώνει την Εθνική Χωρική Στρατηγική για τον Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ), προτείνοντας τις υποδιαιρέσεις του. Είναι δυνατή η κατάρτιση και έγκριση της ΕΧΣΘΧ χωρίς την ύπαρξη της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής. Η ΕΧΣΘΧ μαζί με τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια (ΘΧΠ) συνθέτουν τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και αποτελούν ένα συνεκτικό, πολυεπίπεδο πλαίσιο για την ανάπτυξη του θαλάσσιου σχεδιασμού.

Ο σχεδιασμός και η εναρμόνιση των δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο με σκοπό την βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτουν την συνεργασία της Ελλάδας με τις χώρες που μοιράζονται μαζί της περιβαλλοντικές προκλήσεις και κινδύνους. Οι οικονομικές δραστηριότητες στην Μεσόγειο θάλασσα έχουν σωρευτικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, που επηρεάζουν όλες τις Μεσογειακές χώρες χωρίς εξαίρεση. Οι κίνδυνοι είναι κοινοί από την υπεραλίευση, την ρύπανση από απορρίμματα ή πετρελαιοκηλίδες καθώς και την αόρατη ρύπανση από μικροπλαστικά και χημικές ουσίες.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ενδέχεται να είναι καταστροφικές για τη Μεσόγειο και τις παράκτιες περιοχές από τις μεταβολές της θερμοκρασίας των υδάτων, την άνοδο της στάθμης των θαλασσών, τις πλημμύρες και τη διάβρωση. Οι αλλαγές αυτές ενδέχεται να επιδεινώσουν την απειλή που συνιστά η απώλεια της βιοποικιλότητας, η οποία οφείλεται τόσο στην κλιματική αλλαγή όσο και την καταστροφή φυσικών οικοτόπων από ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι περιβαλλοντικές αυτές επιπτώσεις θέτουν σε κίνδυνο την ανθεκτικότητα της γαλάζιας οικονομίας σε όλες τις χώρες της Μεσογείου.

Για αυτούς τους λόγους είναι επιβεβλημένη η διασυνοριακή συνεργασία τόσο στην συλλογή δεδομένων και την επιστημονική έρευνα για τις πιέσεις που δέχονται τα οικοσυστήματα στη Μεσόγειο όσο και στην κοινή χάραξη δημόσιας πολιτικής με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

B2. Διασυνοριακός σχεδιασμός

1. Σχέσεις με Κράτη Μέλη της ΕΕ

Οι θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας συνορεύουν με δύο χώρες που είναι μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Κύπρος). Οι σχέσεις με τις χώρες αυτές δεν είναι όμως μόνο διμερείς, αλλά βασίζονται σε πλήθος δράσεων στο πλαίσιο της ΕΕ. Σχετικά πεδία είναι οι γενικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Οδηγία-Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική, και πιο πρόσφατα η ειδική Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για βιώσιμη γαλαζία οικονομία στην ΕΕ «Μετασχηματισμός της γαλαζίας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον», του Μαΐου 2021.

2. Σχέσεις με Τρίτα Κράτη

Οι τρίτες χώρες με τις οποίες συνορεύουν οι ελληνικές θαλάσσιες ζώνες είναι η Αλβανία, η Τουρκία, η Αίγυπτος και η Λιβύη. Η συνεργασία με τις χώρες αυτές μπορεί να λαμβάνει χώρα τόσο με διμερείς διπλωματικές σχέσεις όσο και μέσω των ήδη ανεπτυγμένων θεσμών της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος και των Παράκτιων Περιοχών της Μεσογείου του 1975. Όλες οι χώρες που αναφέρθηκαν παραπάνω έχουν προσχωρήσει στην Σύμβαση αυτή, καθώς και η ίδια η ΕΕ.

3. Γεωγραφική εμβέλεια του ΘΧΣ

Οι θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας ορίζονται από τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Οι ζώνες αυτές είναι τα Χωρικά Ύδατα (ή Αιγιαλίτιδα ζώνη), η Υφαλοκρηπίδα, και η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη.

Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός καλύπτει όλες τις θαλάσσιες ζώνες χωρίς διακρίσεις. Οι σχετικές οικονομικές δραστηριότητες επιτρέπονται τόσο στα χωρικά ύδατα όσο και στην Υφαλοκρηπίδα και Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη. Ο χωροταξικός σχεδιασμός προκύπτει με ακριβώς τον ίδιο τρόπο τόσο για τα χωρικά ύδατα, όσο και τις άλλες δύο θαλάσσιες ζώνες.

4. Τα όρια των θαλασσιών ζωνών της Ελλάδας

Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός αφορά όλες τις θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας καλύπτοντας το σύνολο των θαλασσιών ζωνών της χώρας, δηλαδή την αιγιαλίτιδα ζώνη, την υφαλοκρηπίδα και της ΑΟΖ. Συνεπώς, τα άκρα όρια των θαλασσιών ζωνών της Ελλάδος που οφείλουν να περιλαμβάνονται στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό συμπίπτουν με τα άκρα όρια της υφαλοκρηπίδας (και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης).

Γ. Ως προς τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στο ΘΧΣ

Γ1. Προγράμματα και σχέδια

Ως πλαίσιο πολιτικής, η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις των υφιστάμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων και τομεακών σχεδίων με περιεχόμενο σχετικό με το πεδίο εφαρμογής της και για επιλεγμένους τομείς δραστηριοτήτων.

Κατά την κατάρτιση της ΕΧΣΘΧ λαμβάνονται υπόψη:

- Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025
- Το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 σχετικά με τις προτεραιότητες της εθνικής οικονομίας και τις εκτιμήσεις της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου
- Η Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 με στόχο την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας με βασικούς πυλώνες την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία
- Το Πολυετές Εθνικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020 με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας στη χώρα
- Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα

- Η Μακροχρόνια Στρατηγική για το 2050 η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά στο ΕΣΕΚ και εξετάζει την «εξέλιξη του ενεργειακού συστήματος και το πρότυπο κατανάλωσης στους τελικούς τομείς, με απώτερο στόχο την μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το έτος 2050»
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας του τομέα μεταφορών της χώρας και τον εντοπισμό συμπληρωματικών λύσεων προς τις προβλεπόμενες επενδύσεις του τομέα των μεταφορών
- Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2021-2027
- Οι Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030 σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες και στόχους για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ
- Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτική Πολιτικής και ειδικότερα τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των δράσεων του προγράμματος

Γ2. Κατευθύνσεις Εθνικών και Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων για Παραγωγικές δραστηριότητες

1. Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες

Η αλιευτική δραστηριότητα αποτελεί ένα παραδοσιακό κλάδο απασχόλησης στην Ελλάδα και μία σημαντική πηγή εισοδήματος ιδιαίτερα για τις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές. Ο κλάδος κατατάσσεται μεταξύ των κορυφαίων εξαγωγικών δραστηριοτήτων της χώρας και συμβάλλει θετικά στο εμπορικό ισοζύγιο και την εθνική οικονομία κυρίως λόγω του εξαγωγικού χαρακτήρα των προϊόντων του ιδιαίτερα ανεπτυγμένου κλάδου των υδατοκαλλιεργειών. Εξίσου σημαντική είναι και η απασχόληση στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη. «Η περιβαλλοντική υποβάθμιση των οικοσυστημάτων σε συνδυασμό με την υπεραλίευση (επαγγελματική-ερασιτεχνική) ενεργούν στην μείωση των ιχθυοποθεμάτων και επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη του κλάδου». Συνολικά ο κλάδος καταγράφει πτωτική πορεία στην ποσότητα των αλιευμάτων και στην αξία των αλιευμάτων ανά εργαζόμενο, που αναμένεται να συνεχιστεί με μικρότερους ρυθμούς τα επόμενα χρόνια.

Το Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών 2021-2030 αναφέρει ως στρατηγικό στόχο τη βιώσιμη (περιβαλλοντικά και οικονομικά) και κοινωνικά υπεύθυνη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Επίσης, θέτει ως ποσοτικούς στόχους ανάπτυξης μια μέση ανάπτυξη 3,0 % έως το 2025 και 5,0 % μέχρι το 2030. Αυτό θα επιτευχθεί με την υλοποίηση ειδικών στόχων και δράσεων που θα έχουν σαν αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής προϊόντων αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η βελτίωση της παραγωγικότητας των υφιστάμενων μονάδων με παράλληλη επέκταση της δραστηριότητας και προώθηση της παραγωγικής καινοτομίας καθώς η και ίδρυση νέων μονάδων. Κομβικά σημεία είναι η αύξηση του δυναμικού των ζωνών υδατοκαλλιέργειας μέσω εντοπισμού και χαρτογράφησης των κατάλληλων περιοχών, ο καθορισμός νέων περιοχών για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντός καθορισμένων θέσεων ΠΟΑΥ. Ως απαραίτητη προϋπόθεση για τα παραπάνω αναφέρεται η εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού.

2. Ενέργεια

Η πράσινη ενέργεια αποτελεί το 49,13% της ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα καθιστώντας την εγκατάσταση των ΑΠΕ και την προώθησή τους στην ηπειρωτική και τη νησιωτική Ελλάδα, πρωταρχικό στόχο των ενεργειακών επενδύσεων. Βασική κατεύθυνση είναι η κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της χώρας μέσα από τις αρχές της πράσινης ενέργειας με στόχο την

προστασία του περιβάλλοντος, ενσωματώνοντας τα ιδιότυπα χαρακτηριστικά της περιοχή, των υποδοχέων των χρήσεων γης που σχετίζονται με την ενέργεια και το μέγεθος του δυναμικού.

Η ανάπτυξη και οργάνωση υποδομών ΑΠΕ αποτελεί κομβική παραγωγική δραστηριότητα για το θαλάσσιο χώρο και αντικείμενο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού. Η σημασία των ΑΠΕ αποτυπώνεται και στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 και στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022. Η ενεργειακή αυτονομία των μη διασυνδεδεμένων νησιών με τη χρήση ΑΠΕ καθώς και η γενική προώθηση των ΑΠΕ και των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας στον εθνικό χώρο διατυπώνεται και στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2021-2027.

Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα υπογραμμίζει την αναγκαιότητα αύξησης των ΑΠΕ στο 65% της εγχώριας ηλεκτροπαραγωγής μέχρι το 2030 και στο 60% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, αξιοποιώντας με το βέλτιστο οικονομικά τρόπο το υψηλό εγχώριο δυναμικό της χώρας ειδικά για αιολικούς και φωτοβολταϊκούς σταθμούς. Κομβικής σημασίας για την επίτευξη των παραπάνω είναι η απλούστευση και επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας, η ενίσχυση και επέκταση των ενεργειακών υποδομών και συστημάτων αποθήκευσης και γενικότερα ο σταδιακός εξηλεκτρισμός και η ενεργειακή σύζευξη τελικών τομέων κατανάλωσης. Παράλληλα, αυξάνεται ο στόχος για συμμετοχή των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας από το 31% στο 35% μέχρι το έτος 2030. Ειδικά στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, προτεραιότητα δίνεται στην ανάπτυξη αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων ενώ προωθείται και η ανάπτυξη θαλάσσιων αιολικών πάρκων με τη διαμόρφωση του κατάλληλου αδειοδοτικού πλαισίου. Κατεύθυνση παρέχεται και για τη σταδιακή ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ΑΠΕ όπως η κυματική ενέργεια και τα πλωτά φωτοβολταϊκά πάρκα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην άρση της ενεργειακής απομόνωσης των νησιών και στη διασύνδεση τους με το ηπειρωτικό σύστημα. Ειδικότερα, επιδιώκεται η διασύνδεση του συνόλου σχεδόν των αυτόνομων ηλεκτρικών συστημάτων μέχρι το 2029. Σε περιπτώσεις μη διασυνδεδεμένων νησιών καθώς και σε απομακρυσμένες περιοχές προβλέπεται η διευρυμένη χρήση υβριδικών συστημάτων από ΑΠΕ παράλληλα με τη δυνατότητα χρήσης συστημάτων ΑΠΕ για αφαλάτωση - κατόπιν μελέτης σκοπιμότητας κόστους οφέλους - για την παραγωγή πόσιμου νερού ή την κάλυψη αναγκών άρδευσης.

Ιδιαίτερη αναφορά στην ανάπτυξη προϊόντων, τεχνολογιών και υπηρεσιών σχετικών με τις ΑΠΕ, τα Έξυπνα Δίκτυα και την Αποθήκευση Ενέργειας γίνεται και στην Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη συστημάτων παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής υδρογόνου καθώς στην ενίσχυση δραστηριοτήτων που προκύπτουν από τη διασύνδεση μεταξύ διαφορετικών τομέων παραγωγής. Το Πολυετές Εθνικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020 δίνει γενικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη ΑΠΕ με έμφαση στη διερεύνηση συστημάτων παραγωγής υδρόβιας βιομάζας. Στο ίδιο πλαίσιο ανάπτυξης των ΑΠΕ προσανατολίζεται και η Μακροχρόνια Στρατηγική για το 2050, με βασική κατεύθυνση στον τομέα της ενέργειας τη μετάβαση προς ένα αποκεντρωμένο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής με βάση τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και απαραίτητες προϋποθέσεις την αυξημένη διασυνδεσιμότητα, την αύξηση των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας και τη σύζευξη των ενεργειακών κλάδων και τομέων. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η προώθηση της συνδυαστικής ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών και υπεράκτιων εγκαταστάσεων παραγωγής αιολικής ενέργειας, όπως αυτή διατυπώνεται στις Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030. Στο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών 2021-2030 αναφέρεται ότι στο πλαίσιο αναθεώρησης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου Υδατοκαλλιεργειών, θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί η δυνατότητα χωροθέτησης σε περιοχές ανοιχτής

θάλασσας και συνύπαρξης δραστηριοτήτων ΑΠΕ/Υδατοκαλλιέργειών να μελετηθεί η ανάπτυξη τεχνολογιών εκτατικής ημιεντατικής και εντατικής υδατοκαλλιέργειας σε υπεράκτια πάρκα παραγωγής ΑΠΕ, με χρήση καινοτομικής τεχνολογίας, καθώς και η δυνατότητα θεσμοθέτησης της αδειοδότησής τους.

3. Τουρισμός

Τα χαρακτηριστικά του ελληνικού τουρισμού προσομοιάζουν στο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, με κυρίαρχο μοντέλο ανάπτυξης το μαζικό τουρισμό, την έντονη εποχικότητα και την υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων και τουριστών σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές. Το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστικών αφίξεων και ξενοδοχειακών κλινών καταγράφεται στις Περιφέρειες Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας ενώ ο μεγαλύτερος όγκος επιβατών κρουαζιέρας στον Πειραιά, τη Σαντορίνη, τη Μύκονο, την Κέρκυρα, το Κατάκολο και τη Ρόδο. Την τελευταία δεκαετία σημειώνεται σημαντική προσπάθεια για τη διεύρυνση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού με έμφαση στο θαλάσσιο τουρισμό.

Οι προκλήσεις για την εξέλιξη του κλάδου στην Ελλάδα εντοπίζονται στην αύξηση του κόστους ενέργειας και μεταφορών, στην αύξηση των προσφυγικών ροών, στη διαχείριση των μέτρων για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης στην φέρουσα ικανότητα των τουριστικών προορισμών και ιδιαίτερα των νησιωτικών προορισμών και στην υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος λόγω της υπερεκμετάλλευσης του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος και των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το σχεδιασμό παρουσιάζει ο βαθμός εξάρτησης του τουρισμού από το τοπίο, ειδικά ως προς τις δραστικές αλλαγές του τελευταίου εξαιτίας της ανάπτυξης δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας όπως τα θαλάσσια αιολικά πάρκα και οι υδατοκαλλιέργειες.

Οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και οργάνωση των τουριστικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα διατυπώνονται από ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων με άμεσες ή και έμμεσες αναφορές στο θαλάσσιο χώρο. Σε αυτό το πλαίσιο, το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 προτείνει την αναβάθμιση των ακτοπολιτικών συνδέσεων και των υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων τουρισμού κρουαζιέρας και yachting.

4. Μεταφορές και λιμενικές εγκαταστάσεις

Οι κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και οργάνωση του κλάδου των μεταφορών και των λιμενικών εγκαταστάσεων με ειδικές αναφορές στο θαλάσσιο χώρο διατυπώνονται σε ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025 αναφέρεται στο ρόλο και τη δυναμική της ελληνικής ναυτιλίας στο διεθνές εμπόριο και τις δυνατότητες ενίσχυσης της μεταφοράς αγαθών από την ανατολική και κεντρική Ευρώπη προς την Ασία και την Αφρική μέσω των κατάλληλων επενδύσεων σε χερσαίες υποδομές, λιμάνια και υποδομές εφοδιαστικής αλυσίδας ενώ υπογραμμίζεται η συμβολή των ΣΔΙΤ στην κατασκευή υποδομών. Τονίζεται ο στόχος για μετατροπή της Ελλάδας ως διαμετακομιστικού κέντρου εμπορευματικών μεταφορών (LogisticHub) διεθνούς βεληνεκούς. Επισημαίνεται η δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης του διασυνοριακού εμπορίου μέσα από τα κεντρικά και τα περιφερειακά λιμάνια της χώρας και διατυπώνεται ο στόχος για βελτίωση της ποιότητας των λιμενικών υποδομών από το 4,8 το έτος 2019 στο 5,5 το έτος 2025.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι κατευθύνσεις για ενίσχυση της συνδεσιμότητας των Ελληνικών νησιών με την ενδοχώρα μέσω επιδότησης των άγονων γραμμών, με βασικότερες εξ' αυτών τον εξορθολογισμό του ακτοπολιτικού και λιμενικού δικτύου, την προετοιμασία και προοδευτική υλοποίηση προγράμματος βελτίωσης λιμενικών εγκαταστάσεων και αναβάθμισης λιμενικών υποδομών που δεν πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές εξυπηρέτησης πλοίων εμπορευμάτων και επιβατών, τη μετεγκατάσταση λιμένων μέσω της ανάπτυξης νέων υποδομών σε νησιωτικές πόλεις όπου οι υφιστάμενοι λιμένες περιορίζονται από την οικιστική

επέκταση καθώς και την ανάπτυξη του λιμένα Λαυρίου για εγχώριες ακτοπολιτικές μεταφορές ως εναλλακτική αφετηρία έναντι Πειραιά και Ραφήνας. Την α από ξηράς ηλεκτροδότηση πλοίων σε λιμένες σύμφωνα με το διακρατικό έργο **EALING** ‘Ευρωπαϊκή Δράση προτεραιότητας για την εισαγωγή της τεχνολογίας από ξηράς ηλεκτροδότησης πλοίων (cold ironing) σε λιμένες, στο οποίο μετέχουν από ελληνικής πλευράς οι λιμένες Πειραιά και Ραφήνας. Σημαντικό ρόλο κατά το σχεδιασμό των υποδομών κατέχει η χωροθέτηση υδατοδρομίων, (ν. 4663/2020 ως ισχύει) κυρίως εντός των υφιστάμενων λιμένων, τα οποία λειτουργούν υποστηρικτικά στη διασυνδεσιμότητα των νησιών συμβάλλουν στην προώθηση επενδύσεων και στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στο πλαίσιο βιώσιμης ανάπτυξης και επιτυγχάνουν συνοχή του νησιωτικού χώρου.

5. Προστατευόμενες Περιοχές και Ενάλιοι Πόροι

Οι κατευθύνσεις για τη διαχείριση και αξιοποίηση των ενάλιων πόρων και των Προστατευόμενων Περιοχών με άμεσες ή και έμμεσες αναφορές στο θαλάσσιο χώρο διατυπώνονται σε ένα σύνολο Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων. Η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα αποτελεί βασικό στόχο του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022. Αντίστοιχα, η Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 διατυπώνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών αντιρρυπαντικής προστασίας της θάλασσας, τη διερεύνηση της οικολογικής αποκατάστασης υδάτινων σωμάτων σε τουριστικές περιοχές και σε περιοχές σημαντικές για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων συστημάτων παρατήρησης, παρακολούθησης και πρόγνωσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την προστασία της βιοποικιλότητας σε τουριστικές περιοχές. Παράλληλα, προωθεί τη βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στην Ανατολική Μεσόγειο και την πλήρη αξιοποίηση του θαλάσσιου πλούτου με πολλαπλά οφέλη για τον τομέα των υδατοκαλλιεργειών και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κατευθύνσεις του Πολυετούς Εθνικού Σχεδίου για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα 2014-2020 σχετικά με τη συνύπαρξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και των ζωνών Natura 2000, εφόσον το επιτρέπουν οι στόχοι προστασίας και τα διαχειριστικά σχέδια της κάθε περιοχής. Ειδική αναφορά γίνεται στην προστασία της βιοποικιλότητας, την παρακολούθηση και διαχείριση των ευαίσθητων και προστατευμένων περιοχών. Στην ενσωμάτωση κατάλληλων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας σε προστατευόμενες περιοχές αναφέρεται και το κείμενο Στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030. Στο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών 2021-2030 όπου αναφέρεται ότι καθώς το σύνολο των λιμνοθαλασσών βρίσκεται εντός περιοχών δικτύου NATURA 2000 και οι δραστηριότητες εντός αυτών έχουν θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, χαμηλές ενεργειακές απαιτήσεις, μειωμένη χρήση κάθε τύπου χημικών, πρέπει να έχουν πρόκριμα σε σχέση με άλλες μορφές.

Υπό το ίδιο πρίσμα, το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2021-2027 αναφέρεται στην προστασία της βιοποικιλότητας και των περιοχών Natura, στην ορθολογική διαχείριση αποθεμάτων με στόχο τη διατήρηση μίας βιώσιμης αλιείας και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα καθώς και στην προστασία και αποκατάσταση των υδρόβιων οικοσυστημάτων. Αντίστοιχα, το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτική Πολιτικής – ΣΜΠΕ διατυπώνει στόχους και κατευθύνσεις σχετικά με τη βελτίωση της θαλάσσιας επιτήρησης, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του ελέγχου της αλιείας ενώ προωθεί δράσεις για την προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και

των οικοσυστημάτων. Βασική κατεύθυνση αποτελεί η προστασία των ακτών και των υδάτων μέσω ενίσχυσης της προστασίας των περιοχών NATURA και επικαιροποίησης των θαλάσσιων χαρτών και των χαρτών ακτογραμμών.

6. Έρευνα, οδύσεις υποβρύχιων καλωδίων και αγωγών, εθνική άμυνα

Λοιπές κατευθύνσεις των Εθνικών Τομεακών Σχεδίων και Προγραμμάτων με ειδική αναφορά στο θαλάσσιο χώρο αφορούν κυρίως την εξόρυξη υδρογονανθράκων και την επέκταση του δικτύου ηλεκτροδότησης. Ειδικότερα, το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 διατυπώνει κατευθύνσεις για την εξόρυξη υδρογονανθράκων και την ανάδειξη της χώρας σε ενεργειακό διαμετακομιστικό κόμβο, μέσω κατασκευής αγωγών φυσικού αερίου (TAP, IGB, EastMed, Poseidon) και σχετικών υποδομών, επέκτασης του δικτύου φυσικού αερίου και εκσυγχρονισμού του πλαισίου έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων. Η ανάπτυξη τεχνολογιών και υπηρεσιών παραγωγής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα και ειδικότερα ο εντοπισμός κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στο θαλάσσιο χώρο αναφέρεται και στην Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020. Στο ίδιο πλαίσιο έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων καθώς και σχεδιασμού νέων διεθνών διασυνδέσεων με αγωγούς από τρίτες χώρες κινείται και το Εθνικό Σχέδιο για τη Ενέργεια και το Κλίμα. Συγκεκριμένα προτείνεται η δημιουργία δεύτερης διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας, η υλοποίηση της διασύνδεσης της Κρήτης στο έργο Ελλάδας - Κύπρος – Ισραήλ και η αναβάθμιση της Ελλάδας με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Προωθούνται επίσης έργα αύξησης της μεταφορικής ικανότητας των ηλεκτρικών διασυνδέσεων από και προς το Βορρά τόσο μέσω της κατασκευής νέων γραμμών μεταφοράς όσο και μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων δικτύων.

Δ. Ως προς τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό

Δ1. Περιβάλλον

Ο ΘΧΣ θα αποτελεί εργαλείο για την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων από την κλιματική αλλαγή μέσω της προώθησης των κατάλληλων προτύπων ανάπτυξης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας των παράκτιων και θαλάσσιων συστημάτων. Ο ΘΧΣ θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον παράκτιο χώρο, διασφαλίζοντας την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων δομών και την ανάσχεση της ανάπτυξης μη κατάλληλων τύπων δραστηριοτήτων σε ευάλωτες περιοχές (ακτές με υψηλό ποσοστό διάβρωσης, περιοχές υψηλού κινδύνου για εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων κλπ). Στο θαλάσσιο χώρο, ο ΘΧΣ θα αποτελέσει το βασικό εργαλείο οργάνωσης και ανάπτυξης δραστηριοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων από την κλιματική αλλαγή όπως οι ΑΠΕ.

Ο ΘΧΣ θα συμβάλλει στην επίτευξη της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων και παράκτιων υδάτων στο πλαίσιο της οικοσυστημικής προσέγγισης και της αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων. Η οργάνωση των δραστηριοτήτων εντός των θαλάσσιων περιοχών θα λαμβάνει υπόψη τους στόχους και τους περιορισμούς της εθνικής νομοθεσίας και τις σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δ2. Δραστηριότητες στο θαλάσσιο χώρο

Ο σχεδιασμός και η οργανωμένη ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων εντός των θαλάσσιων περιοχών θα συμβάλλει στην προώθηση των επενδύσεων και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ευημερίας. Μέσω του συντονισμού των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, θα διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη και βιώσιμη αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με στόχο την οικονομική ανάπτυξη και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές.

Ο ΘΧΣ λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις των προτεινόμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων στο παράκτιο τοπίο με στόχο τη διατήρηση της υψηλής αισθητικής του αξίας και τη διαχείριση του ως ένα μοναδικό οικολογικό, οικονομικό και κοινωνικό πόρο. Οφείλει επίσης να διαφυλάσσει την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά από ενδεχόμενες άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται ή σχεδιάζεται να αναπτυχθούν σε περιοχές άμεσης εγγύτητας με επίσημα ή και μη επίσημα καταχωρημένες τοποθεσίες αρχαιολογικών χώρων και μνημείων στη βάση του διαχωρισμού του αρχαιολογικού νόμου σε κηρυγμένους και μη αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

Ο ΘΧΣ μπορεί να συνεισφέρει στη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας και των νησιωτικών περιοχών, ιδιαίτερα των απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων τμημάτων, όσο και την παροχή ενέργειας σε πλοία (π.χ πλοία αναψυχής-yachts. Σημαντικό μέρος των αναγκών σε ενέργεια θα καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές μέσω αξιοποίησης των θαλάσσιων πόρων. Ο ΘΧΣ κατά περίπτωση και σε συνεργασία με τον ευρύτερο Χωροταξικό Σχεδιασμό πρέπει να διασφαλίζει την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής ενέργειας στο χερσαίο χώρο συμπεριλαμβανομένων των νησιωτικών περιοχών και στο θαλάσσιο χώρο.

Δ3. Μεταφορές

Οι θαλάσσιες μεταφορές και οι λιμενικές εγκαταστάσεις συνιστούν ένα σημαντικό δίκτυο με το οποίο επιτυγχάνεται η συνοχή του νησιωτικού χώρου και η εδαφική συνέχεια της χώρας. Αφορά δραστηριότητες μεταφορών σε τοπική, περιφερειακή και διεθνή κλίμακα περιλαμβάνοντας ποικίλες κατηγορίες μεταφορών καλύπτοντας τις ανάγκες της νησιωτικής Ελλάδας και ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

Το δίκτυο των μεταφορών περιλαμβάνει τις λιμενικές υποδομές και εγκαταστάσεις, οι οποίες αναπτύσσονται σε οριοθετημένες ζώνες λιμένων ενσωματώνοντας τις αρχές της αειφορικής διαχείρισης και διαμορφώνοντας μία έντονη αλληλεπίδραση στεριάς και θάλασσας. Βασικές προϋποθέσεις ένταξής τους στις τοπικές δραστηριότητες των θαλάσσιων υδάτων είναι ο σεβασμός στο θαλάσσιο περιβάλλον και το τοπίο, το μέγεθος τουριστικών δραστηριοτήτων και η προσβασιμότητα. Η χαρτογράφηση τους, η ποικιλία δραστηριοτήτων και χρήσεων γης, τα διοικητικά κέντρα και οι συνδέσεις σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα δημιουργούν ένα σημαντικό ιστό ανάπτυξης και οικονομίας.

Σημαντική είναι και η διακίνηση του μεσογειακού εμπορίου πετρελαιοειδών στις ελληνικές θάλασσες (ανάμεσα στα λιμάνια της Βόρειας Αφρικής, του Περσικού Κόλπου μέσω της διώρυγας του Σουέζ και της Μαύρης θάλασσας) με υψηλή πυκνότητα διαδρομών στο Αιγαίο, το οποίο αποτελεί πύλη εισόδου για την Ευρώπη και πέρασμα προς τη Μαύρη Θάλασσα

Συνολικά ο κλάδος αναμένεται να καταγράψει αύξηση των ροών των θαλάσσιων μεταφορών, συνεχίζοντας την ανοδική πορεία των τελευταίων δεκαετιών τόσο στη Μεσόγειο όσο και στον ελληνικό χώρο. Στη συνολική ανάπτυξη αναμένεται να συμβάλλει και η προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού (κρουαζιέρα και σκάφη αναψυχής) με αντίστοιχη ενίσχυση των σχετικών υποδομών ελλιμενισμού. Οι κίνδυνοι από την ανάπτυξη του κλάδου εντοπίζονται κυρίως στην ενδεχόμενη υποβάθμιση των θαλάσσιων υδάτων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων λόγω αύξησης των ρυπογόνων ουσιών και των επιπέδων θορύβου από την αύξηση της ναυτιλιακής κίνησης.

Δ4. Θαλάσσιες Καλλιέργειες και αλιεία

Η αλιεία συνιστά σημαντική οικονομική δραστηριότητα η οποία ρυθμίζεται από σχετικό θεσμικό πλαίσιο με στόχο την ελεγχόμενη αλιεία με σεβασμό στο θαλάσσιο περιβάλλον, στη βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων και στη διασφάλιση της βιοποικιλότητας. Στόχος αποτελεί η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των ελληνικών θαλασσών, και υπό το πρίσμα της περιβαλλοντικής προστασίας των ευαίσθητων φυσικών πόρων. Στο πλαίσιο αυτό έχει διαμορφωθεί το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΑΥ) και οι

προϋποθέσεις για τις υδατοκαλλιέργειες στον ελλαδικό θαλάσσιο χώρο, ενσωματώνοντας την Κοινή Αλιευτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Επισημαίνεται ότι έχει αποσταλεί στην Ε.Ε. για έγκριση το νέο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών 2021-2030, που εγκρίθηκε με την αριθμ. 669/160611/29-10-2021 Απόφαση Υφυπουργού Α.Α.Τ. το οποίο θα ταυτίζεται με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΑΥ), όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 του ν. 4282/2014. Οι στόχοι και προβλέψεις για τον τομέα των υδατοκαλλιεργειών όπως υπαγορεύονται από το νέο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών, λαμβάνονται υπόψη με την έγκρισή του.

Η ύπαρξη υδατοκαλλιεργειών φέρει συγκεκριμένες ενεργειακές απαιτήσεις οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν στο πλαίσιο ενεργειακής αναβάθμισης και υποδομών των νήσων. Η συνύπαρξη με άλλες δραστηριότητες επιτρέπεται σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές υπό προϋποθέσεις, ενώ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι βιομηχανικές δραστηριότητες, οι μεταφορές επικίνδυνων υλικών και ορυκτών καυσίμων, οι τουριστικές δραστηριότητες, αλιείας και οι υποδομές ενέργειας. Επειδή κάποιες δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα υποθαλάσσια θα πρέπει να υπάρχει σχετική πρόληψη σε περίπτωση ανάπτυξης υποθαλάσσιων δραστηριοτήτων αναψυχής, πολιτισμού και αλιείας.

Δ5. Πολιτιστική κληρονομιά

Η πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος, υλική και άυλη συνιστά ένα σημαντικό κεφάλαιο στην οικονομική της ανάπτυξη αλλά και ένα μέσο διατήρησης της εθνικής ταυτότητας και της ιστορικής μνήμης σύμφωνα με το ν. 4858/2021 (Α 220) 19-11-2021. Υφίσταται ειδική μέριμνα για την προστασία της σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο προϋποθέτει την προστασία της σε συνδυασμό με τη φυσική κληρονομιά, εντάσσοντας ενάλιες αρχαιότητες, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και μνημεία μείζονος σημασίας.

Δ6. Στρατιωτικές δραστηριότητες

Η διενέργεια στρατιωτικών δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές για τη διασφάλιση της εθνικής κυριαρχίας απαιτεί ρίψεις στρατιωτικού υλικού σε πεδία βολής και στην ανοιχτή θάλασσα. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά τη ρίψη πυρών και την απόρριψη στρατιωτικού υλικού στο θαλάσσιο χώρο. Μέσω του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού πρέπει να ρυθμιστούν ζητήματα διαχείρισης και προστασίας των ευαίσθητων οικολογικά περιοχών σύμφωνα με τις Διεθνείς Συμβάσεις για το τοπίο και τη βιοποικιλότητα, το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και τα δίκτυα περιοχών ειδικής προστασίας. Αναγνωρίζεται αφενός ότι οι στρατιωτικές επιχειρήσεις αποτελούν σημαντική πηγή κινδύνου για το θαλάσσιο περιβάλλον και αφετέρου ότι οι στρατιωτικές επιχειρήσεις απαιτούνται για την ασφάλεια των πολιτών και αποτελούν σημαντικό οικονομικό πόρο για συγκεκριμένες κοινότητες. Προτείνεται η ορθολογική διαχείριση των δραστηριοτήτων και η ανάπτυξη μέτρων μείωσης των πιθανών επιπτώσεων σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.

Δ7. Θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές

Το ποσοστό των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών (εφεξής ΘΠΠ) στην Ελλάδα καλύπτει περίπου το 20% της θαλάσσιας έκτασης της χώρας και έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000. Οι θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας των ελληνικών θαλασσών και της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων, την ανάκαμψη των ιχθυοποθεμάτων και την υποστήριξη της βιώσιμης αλιευτικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο της αλιευτικής διαχείρισης και εκμετάλλευσης των ιχθυοτρόφων υδάτων, στις οποίες περιέχονται τα θέματα προστασίας αλιευτικών πόρων και ισορροπίας θαλάσσιου οικοσυστήματος έχουν ήδη θεσμοθετηθεί πληθώρα πρόσθετων εθνικών ρυθμιστικών μέτρων για την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας, με γνώμονα κυρίως την ορθολογική διαχείριση των ιχθυοποθεμάτων και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, λαμβάνοντας όμως σοβαρά υπόψη και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις στον τομέα.

Ειδικότερα, προβλέπονται πληθώρα τοπικών και χρονικών απαγορεύσεων στην άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας από επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη, ενώ η εξέταση και νέων προτάσεων είναι συνεχής. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, (Βρυξέλλες, 20-5-2020)», για το καλό του περιβάλλοντος και της οικονομίας και για τη στήριξη της ανάκαμψης της ΕΕ από την κρίση της COVID-19, πρέπει να προστατεύσουμε περισσότερο τη φύση. Στην ΕΕ Τουλάχιστον το 30 % των θαλάσσιων εκτάσεων θα πρέπει να προστατεύονται το οποίο συνιστά ελάχιστο επιπλέον ποσοστό 19 % για τις θαλάσσιες περιοχές σε σύγκριση με σήμερα. Σήμερα, λιγότερο από το 1% των θαλάσσιων περιοχών προστατεύονται αυστηρά στην ΕΕ. Σε αυτό το πνεύμα, τουλάχιστον το ένα τρίτο των προστατευόμενων περιοχών - που αντιπροσωπεύουν το 10% της θάλασσας της ΕΕ - θα πρέπει να προστατεύονται αυστηρά. Η προσπάθεια αυτή είναι θεμιτή, όμως δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι οι στόχοι καταγράφονται στο συνολικό επίπεδο της ΕΕ, και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ορισμένες χώρες, όπως η δική μας, έχουν ήδη προβεί σε μέτρα αυστηρής προστασίας και σε απαγορεύσεις που υπερβαίνουν κατά πολύ το ποσοστό που τους αναλογεί . Η Ελλάδα έχει ήδη εκπληρώσει τον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο στόχο σχετικά με την επέκταση των προστατευόμενων περιοχών που επιδιώκουν τον χαρακτηρισμό 17% της χερσαίας και 10% της θάλασσας έκτασης του πλανήτη.

Η διασφάλιση της αποφυγής συγκρούσεων μεταξύ μη συμβατών χρήσεων, η εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης και η συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης και των τάσεων των προστατευόμενων περιοχών διαμορφώνουν το βασικό πλαίσιο κατευθύνσεων για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό σε συνάρτηση με την εφαρμογή των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών για την προστασία των υδάτων (2000/60/ΕΚ), την ισορροπημένη ανάπτυξη θαλάσσιων δραστηριοτήτων (2017/845/ΕΕ), τον εξορθολογισμό της αξιοποίησης των ενεργειακών πόρων και τη διατήρηση του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος (2002/413/ΕΚ), την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών και λοιπή σχετική νομοθεσία. Ο καθορισμός μελλοντικών θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, δεδομένης της αύξησης των πιέσεων στα θαλάσσια οικοσυστήματα της Μεσογείου από την άνοδο της θερμοκρασίας και οι οποίες αναμένεται να ενισχυθούν κατά την επόμενη εικοσαετία.

Δ8. Θαλάσσιο τοπίο

Η διαχείριση του θαλάσσιου τοπίου ως πολύτιμου και μοναδικού πόρου και η προστασία των επί μέρους στοιχείων του (γεωλογικά χαρακτηριστικά, θαλάσσια μορφολογικά χαρακτηριστικά, φυσικά οικοσυστήματα, πολιτιστικά στοιχεία) από την ανάπτυξη μη συμβατών δραστηριοτήτων αποτελεί αντικείμενο διερεύνησης και ενσωμάτωσης στο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΤΟΧΟΙ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΧΣΘΧ

Άρθρο 1

Α. Στόχοι της ΕΧΣΘΧ

1. Η Εθνική Χωρική Στρατηγική για το Θαλάσσιο Χώρο (ΕΧΣΘΧ) ορίζεται ως μια δημόσια διαδικασία ανάλυσης και κατανομής των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές, χωρικά και χρονικά, με στόχο την επίτευξη οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων. Βασικό όραμα της ΕΧΣΘΧ είναι να αποτελέσει μια ολοκληρωμένη πολιτική διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου. Η ΕΧΣΘΧ συντάσσεται με ορίζοντα το 2050.

2. Η ΕΧΣΘΧ περιλαμβάνει τις διαδικασίες: α) σύνταξης του σχεδιασμού, β) εφαρμογής του σχεδιασμού, γ) παρακολούθησης της εξέλιξης του σχεδιασμού και δ) αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του σχεδιασμού.

3. Απώτερος στόχος της ΕΧΣΘΧ είναι η εκπόνηση ενός θαλάσσιου χωροταξικού σχεδίου, στο οποίο αποτυπώνεται το όραμα της ελληνικής πολιτείας για την αξιοποίηση και την αειφόρο ανάπτυξη του θαλάσσιου χώρου, που υπάγεται στη δικαιοδοσία του, σύμφωνα με τις διεθνείς και διακρατικές συμφωνίες που έχει υπογράψει η Ελλάδα. Βασικός άξονας της ΕΧΣΘΧ συνιστά η διασφάλιση της ανθεκτικότητας των οικολογικών και κοινωνικοοικονομικών συστημάτων που σχετίζονται με το θαλάσσιο χώρο.

4. Η ΕΧΣΘΧ αποσκοπεί στην περαιτέρω αξιοποίηση των ελληνικών θαλασσών με την δημιουργία θέσεων εργασίας και αύξηση του ΑΕΠ που παράγεται από τον θαλάσσιο τομέα, μέσω της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Η ΕΧΣΘΧ θέτει τους στόχους για αναβάθμιση της ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας που σχετίζεται με το θαλάσσιο χώρο. Περαιτέρω, η ΕΧΣΘΧ έχει ως στρατηγικό στόχο να συμβάλει στη βελτίωση της χρήσης των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων και στην αξιοποίηση του αυξανόμενου δυναμικού των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ αποβλέπει στην διασφάλιση της υγείας, της παραγωγικότητας και της ανθεκτικότητας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω της μείωσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, της ανάσχεσης απώλειας βιοποικιλότητας και ιχθυοαποθεμάτων και της μείωσης των πιέσεων που δέχεται ο θαλάσσιος χώρος. Στόχο επίσης αποτελεί η ρύθμιση των δραστηριοτήτων και της θέσπισης μέτρων προστασίας να οδηγήσει στην αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, στην ανάκαμψη των ιχθυοαποθεμάτων, στη διασφάλιση βιώσιμης αλιείας, ναυτιλίας και τουρισμού, στην ευημερία για τις τοπικές κοινωνίες, στην ανάκαμψη της βιοποικιλότητας και στην αύξηση της παραγωγικότητας και της υγείας των ελληνικών θαλασσών.

5. Η ΕΧΣΘΧ θέτει τρεις στόχους για τις θάλασσες της Ελλάδας: να είναι «παραγωγικές», «βιώσιμες» και «καθαρές». Η διατήρηση υγιών θαλάσσιων οικοσυστημάτων συνεπάγεται τη εξασφάλιση της ικανότητας τους να προσφέρουν αδιάλειπτα οικοσυστημικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα πολύτιμες για την οικονομική και κοινωνική ευημερία.

6. Η ΕΧΣΘΧ προκρίνει, σχετικά με τον μακροχρόνιο σχεδιασμό, λύσεις που βασίζονται στη φύση (nature-based solutions). Σκοπός είναι η διασφάλιση υγιών και ανθεκτικών θαλασσών, υψηλή απορροφησιμότητα των διαθέσιμων κοινοτικών κονδυλίων και ουσιαστικές διαδικασίες εμπλοκής του τοπικού παράγοντα στο θαλάσσιο σχεδιασμό.

Β. Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές

1. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει πως προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι προστασίας που έχουν τεθεί, απαιτείται βελτίωση του ελληνικού συστήματος Θαλασσίων Προστατευόμενων Περιοχών (εφεξής ΘΠΠ) και των θαλάσσιων περιοχών με προστατευόμενα στοιχεία.

Το σύστημα διοίκησης των ΘΠΠ χαρακτηρίζεται από έντονα διοικητικά και οργανωτικά ζητήματα και από έλλειψη ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Η ΕΧΣΘΧ θα λάβει, όπου κρίνεται αναγκαίο, επιπλέον μέτρα για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων εντός των ΘΠΠ. Η συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων και των τοπικών κοινωνιών κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική προκειμένου να διαμορφωθούν λειτουργικά και αποτελεσματικά εργαλεία διαχείρισης και προστασίας των ΘΠΠ.

Γ. Προσέγγιση της ΕΧΣΘΧ

1. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει πως το καθεστώς διακυβέρνησης του θαλάσσιου χώρου χρίζει ριζικών αλλαγών προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης.

2. Η ΕΧΣΘΧ αποβλέπει στην εγκαθίδρυση ενός σύνθετου πολυκεντρικού συστήματος που θα δύναται να υποστηρίξει την εγκαθίδρυση δημοκρατικών σχημάτων συμμετοχικής διακυβέρνησης των θαλάσσιων κοινών και θα είναι ικανό να επιφέρει την αναγκαία ρύθμιση, θέτοντας σε κίνηση όλες τις κοινωνικές δυναμικές. Η διακυβέρνηση των θαλάσσιων κοινών πρέπει να χαρακτηρίζεται από αδιάκριτη πρόσβαση του κοινωνικού συνόλου στο θαλάσσιο χώρο, από βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων, για την εξασφάλιση αειφορίας μακροπρόθεσμα και από ουσιαστικές διαδικασίες συμμετοχικότητας και διαβούλευσης. Η συλλογική επιστασία (Stewardship) έχει χαρακτηριστεί ως η πλέον ενδεδειγμένη στρατηγική διαχείρισης ευαίσθητων κοινωνικό-οικολογικών συστημάτων που χαρακτηρίζονται από το ιδιαίτερο ρευστό και ευμετάβλητο πλαίσιο των κοινών.

3. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζοντας: α) την υφιστάμενη δυναμική, την ευελιξία, το βαθμό συμπεριληψιμότητας και την πολυπλοκότητα του Ελληνικού συστήματος εδαφικής διακυβέρνησης και β) τις παγιωμένες κοινωνικές αδράνειες, θεωρεί πως η υιοθέτηση μικρής κλίμακας σχεδιασμού που αντιστοιχεί σε ήδη υφιστάμενο επίπεδο διοίκησης, θα αποτελέσει τη βέλτιστη επιλογή προς της συγκρότηση ενός πολυκεντρικού και δημοκρατικού συστήματος θαλάσσιας διακυβέρνησης.

Άρθρο 2

Κατευθυντήριες Αρχές

Οι κατευθυντήριες αρχές που διέπουν την ΕΧΣΘΧ ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες:

Α. Εννοιολογικό πλαίσιο της ΕΧΣΘΧ, ζητήματα ορισμών και μεθοδολογικές διευκρινίσεις

Α1. Περιοχή Εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ

Για την εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ και του Θαλάσσιου Χωρικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ) δεν απαιτείται ο προσδιορισμός των περιοχών με κριτήριο την τοπολογική συνέχεια, ούτε απαιτείται οι περιοχές εφαρμογής να ακολουθούν την διοικητική διάρθρωση της χώρας. Ο ΘΧΣ μπορεί να αφορά σε διακριτούς θαλάσσιους χώρους ειδικού ενδιαφέροντος στην βάση του είδους, της έντασης και της έκτασης των υφιστάμενων ή και των πιθανών χρήσεων και δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην θάλασσα. Προκρίνεται να ακολουθηθεί η επιλογή των επιπέδων της υπάρχουσας διοικητικής διάρθρωσης της χώρας (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό).

A2. Οι Διαστάσεις Εφαρμογής

1. Ο θαλάσσιος χώρος αναλύεται στις τρεις διαστάσεις (επιφάνεια, στήλη ύδατος και βυθός) λαμβάνοντας υπόψη την διάσταση του χρόνου, προκειμένου να εξυπηρετείται η επάλληλη χωροθέτηση συμβατών και κατάλληλων χρήσεων. Στο πλαίσιο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ, ο σχεδιασμός λαμβάνει χώρα με γνώμονα τη μεγιστοποίηση των συνεργιών και την εξασφάλιση της πολύ- χρηστικότητας.

2. Ο ΘΧΣ οφείλει να ενσωματώνει ευέλικτους μηχανισμούς προσαρμογής καθώς:

α) το θαλάσσιο οικοσύστημα παρουσιάζει μεταβολές που χαρακτηρίζονται από φυσική περιοδικότητα,

β) η ένταση των χρήσεων συχνά παρουσιάζει περιοδικότητα και διακυμάνσεις κατά την διάρκεια του ημερολογιακού έτους (περίοδοι υψηλής και χαμηλής έντασης) και

γ) οι διαχρονικές μεταβολές αλλάζουν την γεωγραφία του θαλάσσιου χώρου σε μεγάλες περιόδους,

δ) κάποιες δραστηριότητες που μπορούν να είναι συμβατές κάποιες εποχές του έτους, άλλες εποχές δημιουργούν ανταγωνιστικές αλληλεπιδράσεις και συγκρούσεις.

A3. Προσδιορισμός των στόχων του ΘΧΣ

1. Ο προσδιορισμός των στόχων της ΕΧΣΘΧ, όπως αυτοί θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο του ΘΧΣ, αποσκοπεί στην διαχείριση των υπό εξέλιξη δραστηριοτήτων και στον προσανατολισμό της μελλοντικής ανάπτυξης μιας θαλάσσιας περιοχής.

2. Στις μεγάλες κλίμακες, ο ΘΧΣ οφείλει να θέτει τις στρατηγικές επιλογές για την συνολική διαχείριση του θαλάσσιου χώρου και να διασφαλίζει την συμβατότητα των επιλογών του ΘΧΣ με :

α) τις Εθνικές Πολιτικές, όπως αυτές προκύπτουν από τα αντίστοιχα χωροταξικά πλαίσια

β) τις Περιφερειακές Χωρικές Πολιτικές όπως αυτές προκύπτουν από τα θεσμοθετημένα περιφερειακά πλαίσια

γ) Τον αναπτυξιακό προγραμματισμό σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο,

δ) Τις εθνικές περιβαλλοντικές πολιτικές,

ε) Τις Τομεακές Πολιτικές Εθνικού επιπέδου που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τη διαχείριση του θαλάσσιου χώρου,

στ) Τις κυρωμένες Ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις που άπτονται σε επιμέρους ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τη διαχείριση του θαλάσσιου χώρου.

3. Στις μικρές κλίμακες, ο ΘΧΣ ως υποκείμενος σχεδιασμός, οφείλει να:

α) εξειδικεύει τις επιλογές των υπερκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, στην βάση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

β) διαχειρίζεται το θαλάσσιο χώρο με γνώμονα τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας του κοινωνικοοικονομικού και οικολογικού συστήματος, διευθετώντας τις ανταγωνιστικές χρήσεις που λαμβάνουν χώρα στο θαλάσσιο χώρο.

γ) προωθεί συνέργειες μεταξύ των τομεακών προτεραιοτήτων και χρήσεων, προσδιορίζοντας και καταγράφοντας τις σχέσεις συμβατότητας.

B) Χαρακτήρας του ΘΧΣ, ζητήματα συμμετοχής και ενημέρωσης και πλαίσιο διακυβέρνησης.

B1. Χαρακτήρας του σχεδιασμού

1. Η κανονιστική πυκνότητα-ρυθμιστικότητα του ΘΧΣ εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών αναφοράς και την κλίμακα προσέγγισης. Ο σχεδιασμός μπορεί να έχει κατευθυντήριο ή κανονιστικό χαρακτήρα αναλόγως των χαρακτηριστικών των ζητημάτων που επιχειρεί να ρυθμίσει.

3. Οι παράγοντες προσδιορισμού της κανονιστικής ή κατευθυντήριας πυκνότητας είναι:

- α) Ο χαρακτήρας των χρήσεων (οχλούσες, μη οχλούσες),
- β) Η ένταση των χρήσεων (υψηλής ή χαμηλής έντασης),
- γ) Η έκταση των χρήσεων (σημειακές, εκτατικές)
- δ) Η φύση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των χρήσεων (συμπληρωματικές, ανταγωνιστικές) και
- ε) Η συμβατότητα των χρήσεων με το υφιστάμενο κοινωνικό, οικολογικό και αναπτυξιακό δυναμικό των περιοχών.

4. Ιδιαίτερη βαρύτητα τίθεται στη διαφύλαξη της φέρουσας ικανότητας του χώρο- κοινωνικού συστήματος ώστε να υποστηριχτούν οι αναπτυξιακές διαδικασίες, να διασφαλιστεί η συνοχή και συνεκτικότητα των τοπικών κοινωνιών και να διασφαλιστεί η ικανότητα των περιοχών να παρέχουν αδιάλειπτα οικοσυστημικές υπηρεσίες.

5. Στις ευαίσθητες οικολογικά περιοχές ή στις περιοχές όπου ασκούνται υψηλές πιέσεις και εμφανίζονται συγκρούσεις ανάμεσα στις χρήσεις, ο σχεδιασμός πρέπει να λαμβάνει χώρα σε τοπική κλίμακα, να έχει κανονιστικό χαρακτήρα και να περιέχει σαφείς ρυθμίσεις όπως:

- α) Την εποπτική ρύθμιση των ζητημάτων για το θαλάσσιο χώρο με οριζόντια λογική, όπως για παράδειγμα τα σχέδια χρήσεων για τον θαλάσσιο χώρο.
- β) Υποχρεωτικές θεσμικές ρυθμίσεις που να προσδιορίζουν ζητήματα οργάνωσης του θαλάσσιου χώρου, όπως για παράδειγμα τη χωροθέτηση ενός θαλάσσιου αιολικού πάρκου.
- γ) Σε παρεμβάσεις με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης καθώς, εγείρονται έντονα ζητήματα ρύθμισης του θαλάσσιου χώρου που πρέπει να απαντηθούν με άμεσο τρόπο.
- δ) Στο σχεδιασμό και χωροθέτηση παρεμβάσεων και σκληρών υποδομών που αναφέρονται κυρίως στην υλική διάσταση του χώρου όπως για παράδειγμα οι εξορύξεις.

Εξαιρεση αποτελούν οι λιμένες διεθνούς και εθνικής σημασίας, όπου ο σχεδιασμός δύναται να εισηγείται σε τοπική κλίμακα αλλά λαμβάνει χώρα και έγκριση σε εθνική κλίμακα, στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής λιμένων. Ο σχεδιασμός που λαμβάνει χώρα σε τοπική κλίμακα, γνωστοποιείται και εγκρίνεται από το εποπτευόμενο υπουργείο. Σε περίπτωση που ρυθμίζονται με αυτόν ζητήματα αρμοδιότητας έτερων υπουργείων, απαιτείται γνωστοποίηση και σύμφωνη γνώμη αυτών.

6. Στις περιοχές όπου εμφανίζονται ήπιες χρήσεις και δεν υφίστανται ή δεν αναμένονται ανταγωνιστικές δραστηριότητες, ο σχεδιασμός πρέπει να έχει κατευθυντήριο χαρακτήρα και να αφορά:

- α) Σε γενικές αρχές διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου με στόχο την εμπέδωση ενός συγκεκριμένου αναπτυξιακού οράματος.
- β) Σε γενικές αρχές διαχείρισης που αναφέρονται στη ρύθμιση τομεακών ζητημάτων και στη ολοκληρωμένη διαχείριση των θαλάσσιων χώρων
- γ) Σε παρεμβάσεις και σχεδιασμούς με μακροπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης με στόχο τον προσδιορισμό των επιθυμητών κοινωνικών πρακτικών και διαδικασιών

δ) στο σχεδιασμό και χωροθέτηση παρεμβάσεων και μαλακών υποδομών που αναφέρονται στην άυλη διάσταση του χώρου που τείνουν να έχουν ελαστικό χαρακτήρα.

7. Στον κανονιστικό και στον κατευθυντήριο σχεδιασμό πρέπει οι επιλογές του σχεδιασμού να προσδιορίζουν με ακρίβεια τη χωρική τους διάσταση. Οι κλίμακες σχεδιασμού μπορούν να διαφοροποιούνται αναλόγως των ζητημάτων που καλούνται να διαχειριστούν. Όταν η διαχείριση αφορά ζητήματα τοπικού χαρακτήρα η κλίμακα εργασίας είναι μικρή, ενώ όταν τα ζητήματα έχουν υπέρ-τοπικό χαρακτήρα επιλέγονται μεγάλες κλίμακες. Προκρίνεται η συσχέτιση του χαρακτήρα του ΘΧΣ με το επίπεδο εφαρμογής και την κλίμακα του χώρου που λαμβάνει χώρα.

B2. Συμμετοχικές διαδικασίες και διαδικασίες διαβούλευσης

Για την εφαρμογή του ΘΧΣ είναι απαραίτητη η ουσιαστική εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού και η διαβούλευση μεταξύ των αρμόδιων φορέων.

1. Στις μικρές κλίμακες σχεδιασμού υιοθετούνται ευκολότερα συμμετοχικές διαδικασίες σχεδιασμού. Οι τοπικές κοινωνίες παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον καθώς τίγονται ζητήματα που αφορούν άμεσα την τοπική κοινωνικοοικονομική συνθήκη. Η εμπλοκή των καθημερινών χρηστών του χώρου στις διαδικασίες σύνταξης και εφαρμογής της ΕΧΣΘΣ μπορεί να συνεισφέρει πολύτιμες πληροφορίες που μπορούν να προκύψουν μόνο από την τοπική γνώση των ζητημάτων. Με μια σειρά εργαλείων μπορεί να διασφαλισθεί η μέγιστη συμμετοχικότητα, όπως είναι ημερίδες ενημέρωσης, πλατφόρμες συμμετοχικής χαρτογράφησης και εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού.

2. Η εξασφάλιση αποτελεσματικών συμμετοχικών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο προϋποθέτει να προβλεφθούν μεγάλα χρονικά περιθώρια δημόσιας διαβούλευσης και ευρεία και στοχευμένη πληροφόρηση της κοινωνίας των πολιτών.

3. Για μεγάλης κλίμακας χωροταξικά σχέδια (εθνικά, περιφερειακά) προβλέπονται διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης. Καθίσταται αναγκαία η εγκαθίδρυση ενός πλαισίου συστηματικής, με δεσμευτικούς όρους διαβούλευσης ανάμεσα στους πολιτικούς φορείς της κεντρικής και της αποκεντρωμένης διοίκησης.

B3. Ενημέρωση

1. Πέρα από τη διαδικασία συμμετοχής είναι απαραίτητη η πλήρης και στοχευμένη ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών σε όλες τις κλίμακες σχεδιασμού ώστε να προβλεφθούν οι αντιδράσεις επί του σχεδιασμού της ΕΧΣΘΧ από τους κοινωνικούς εταίρους, αφού τους καθιστά εν μέρει μετόχους της διαδικασίας. Απαιτείται ενημέρωση με σαφή και διαφανή τρόπο.

Τέτοιες δράσεις μπορούν να αφορούν σε:

α) Διαδικασίες διαβουλεύσεων, ημερίδες και άλλες εκδηλώσεις με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, των αρμόδιων φορέων της κεντρικής διοίκησης και των αντίστοιχων υπηρεσιών των οργανισμών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

β) Δημοσιεύσεις στον τύπο για ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος που προκύπτουν στο πλαίσιο σύνταξης και εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ.

γ) Επιστημονικά συνέδρια που να προσκαλούν την επιστημονική κοινότητα σε ανοιχτό διάλογο πάνω σε θέματα που άπτονται της ΕΧΣΘΧ.

δ) Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά που αφορούν ζητήματα διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου.

B4. Προσδιορισμός κατάλληλου φορέα και κατάλληλου επιπέδου εφαρμογής

Το ζήτημα διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου εμφανίζει σημαντικές ιδιαιτερότητες σχετικά με την επιλογή του κατάλληλου φορέα και του κατάλληλου επιπέδου εφαρμογής αφού ο χαρακτήρας του διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με την κλίμακα σχεδιασμού. Η ροή της πληροφορίας μεταξύ της κεντρικής της αποκεντρωμένης διοίκησης παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα σε ζητήματα διαχείρισης χώρου να υιοθετούνται συχνά ανταγωνιστικές ή και αντιφατικές πρακτικές από τα διάφορα επίπεδα διοίκησης.

1. Η ΕΧΣΘΧ εφαρμόζοντας την αρχή της ενεργού επικουρικότητας προτείνει τη λειτουργική συνάρθρωση των αρμοδιοτήτων, μεταξύ κεντρικής και αποκεντρωμένης διοίκησης. Προτείνεται δηλαδή η λειτουργική συνάρθρωση των επιπέδων δράσης για την αντιμετώπιση ζητημάτων του θαλάσσιου χώρου.

2. Επιπροσθέτως η φύση των ζητημάτων που ανακύπτουν απαιτούν λύσεις σε μεγάλες κλίμακες που υπερβαίνουν συχνά τα εθνικά σύνορα και δημιουργούν την ανάγκη σύνταξης και λειτουργίας διεθνών δικτύων και οργανισμών.

3. Σε κεντρικό επίπεδο αρμόδιο υπουργείο για τη σύνταξη και εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ και του ΘΧΣ είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εφαρμόζεται από τη Γενική Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού σε συνεργασία με συναρμόδιες Διευθύνσεις και υπηρεσίες, καθώς και τα κατά περίπτωση συναρμόδια Υπουργεία. Στο πλαίσιο αυτό αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα της διασφάλισης της συνοχής της ΕΧΣΘΧ με τους στόχους και τις επιλογές των εθνικών και περιφερειακών χωροταξικών πολιτικών.

Γ. Αρχές που αφορούν στην εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΘΧΣ

Γ1. Διασφάλιση συνοχής μεταξύ χερσαίου χωροταξικού σχεδιασμού και ΘΧΣ

Αντικείμενο της ΕΧΣΘΧ αποτελούν μόνο οι θαλάσσιες δραστηριότητες και όχι οι δραστηριότητες στα παράκτια ύδατα. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει πως οι επίγειες και ειδικά οι παράκτιες δραστηριότητες έχουν άμεσο αντίκτυπο στις θαλάσσιες περιοχές. Οι παράκτιες ζώνες αποτελούν το μεταβατικό χώρο μεταξύ της θάλασσας και της ενδοχώρας και ως εκ τούτου η ρύθμιση των δραστηριοτήτων τους πρέπει να βρίσκεται σε σύμπνοια με τις επιλογές και τους στόχους της ΕΧΣΘΧ. Οι παράκτιες ζώνες αναγνωρίζονται ως περιοχές στρατηγικής σημασίας με ιδιαίτερη οικολογική και οικονομική αξία. Σε Εθνική Κλίμακα πρέπει να διασφαλιστεί η συνέργεια μεταξύ της ΕΧΣΘΧ, όπως αυτή θα ενσωματωθεί στον ΘΧΣ, με τις Εθνικές Πολιτικές όπως αυτές έχουν θεσμοθετηθεί στα αντίστοιχα πλαίσια.

Γ2. Ενσωμάτωση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του ΘΧΣ

Η ΕΧΣΘΧ καλείται να αναπτυχθεί και να επιτύχει τους στόχους της σε ένα δυναμικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Επομένως, πρέπει να ενσωματώσει διαφανείς μηχανισμούς τακτικής παρακολούθησης, αξιολόγησης και αναθεώρησης των στόχων και των διαδικασιών της.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΘΧΣ πρέπει να διαθέτει ευέλικτους μηχανισμούς ώστε να:

- α) ενσωματώνει με συστηματικό τρόπο τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στην κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική υφιστάμενη κατάσταση,
- β) αξιολογεί τα αποτελέσματα του σχεδιασμού της μέσω της εφαρμογής αντικειμενικών δεικτών και

γ) να αναθεωρεί χωρίς αγκυλώσεις σχεδιασμούς και προβλέψεις που δεν είναι επιτυχείς, χωρίς να αποκλίνει από μακροπρόθεσμες στοχοθετήσεις.

Γ3. Βάσεις Δεδομένων και πληροφόρησης

Ο εκσυγχρονισμός της διαδικασίας διαμόρφωσης και εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ μέσω της χρήσης μιας ενιαίας διαθεματικής βάσης γεωχωρικής πληροφορίας που θα προσανατολίζεται και στη χαρτογραφική απεικόνιση, κοινωνικών και οικονομικών και περιβαλλοντικών δεδομένων αποτελεί προϋπόθεση και αναγκαιότητα για την επιτυχή σύνταξη και εφαρμογή του ΘΧΣ. Η χρήση σύγχρονων μέσων έρευνας και τεκμηρίωσης όπως η βάση γεωχωρικής πληροφορίας μπορούν να αποτελέσουν τη βέλτιστη επιλογή για τη συλλογή και διαχείριση μεγάλου όγκου πληροφορίας. Είναι αναγκαίο οι βάσεις γεωχωρικής πληροφορίας να μπορούν να παρέχουν διαβαθμισμένη πληροφορία σύμφωνα με τις κλίμακες εφαρμογής του ΘΧΣ (εθνική, περιφερειακή, τοπική). Επιπλέον η χρήση σύγχρονων μέσων έρευνας και τεκμηρίωσης διασφαλίζει την αξιολόγηση και διαφανή απόδοση των όποιων επιλογών στο πλαίσιο σχεδιασμού της ΕΧΣΘΧ.

Γ4. Η διασυνοριακή συνεργασία

1. Η διασυνοριακή συνεργασία κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματική προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και την αποτελεσματική διαχείριση του θαλάσσιου χώρου. Διασφαλίζεται η ανάπτυξη κοινών προτύπων και διαδικασιών και η σύνταξη καλύτερης ποιότητας σχεδίων διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου. Τα κράτη μέλη που μοιράζονται θαλάσσια ύδατα οφείλουν να συνεργάζονται με τρίτες χώρες, όταν αυτά αναπτύσσουν δράσεις που αφορούν στον ΘΧΣ. Η συνεργασία στις διασυνοριακές θαλάσσιες περιοχές πρέπει να στηρίζεται στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου, του Ενωσιακού Δικαίου και στην αξιοποίηση υφιστάμενων διεθνών πρωτοβουλιών.

2. Η συνεργασία των κρατών πρέπει να επιδιώκεται μέσω:

α) των υφιστάμενων περιφερειακών θεσμικών δομών συνεργασίας

β) των δικτύων ή δομών των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών,

γ) άλλων συμβατικών μεθόδων

δ) ενεργειακής διπλωματίας, που προωθεί το ΥΠΕΞ (πχ. τριμερή, τετραμερή σχήματα)

Άρθρο 3

Σκοπός της ΕΧΣΘΧ

Α. Προώθηση της θαλάσσιας οικονομίας και της γαλάζιας ανάπτυξης

1. Η ΕΧΣΘΧ θέτει ως στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της θαλάσσιας οικονομίας, τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλασσών και την αύξηση της απασχόλησης στα γαλάζια επαγγέλματα, διαμορφώνοντας ένα σταθερό και ευέλικτο χωροταξικό πλαίσιο που θα προωθεί την προσέλκυση κεφαλαίων στις δραστηριότητες της θαλάσσιας οικονομίας.

2. Η ΕΧΣΘΧ στοχεύει σε μια ισόρροπη προσέγγιση μεταξύ: α) της ενίσχυσης και μεγέθυνσης των δραστηριοτήτων της γαλάζιας οικονομίας και β) της διασφάλισης της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων χώρων, της προστασίας της βιοποικιλότητας και της βιώσιμης χρήσης των θαλάσσιων φυσικών πόρων.

A1. Ενεργειακές επενδύσεις στο θαλάσσιο χώρο

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά πως το εγκατεστημένο δυναμικό της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας θα αυξηθεί από τα υφιστάμενα 12GW στα 60GW με ορίζοντα το 2030 και μέχρι το 2050 θα έχουν εγκατασταθεί 300 GW. Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να συντάξει και να υλοποιήσει το σχεδιασμό της σχετικά με τις ενεργειακές επενδύσεις στο θαλάσσιο χώρο, λαμβάνοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές στρατηγικές και τις εθνικές εξειδικεύσεις τους και συγκεκριμένα: α) το Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) και β) τη Μακροχρόνια Στρατηγική για το έτος 2050. Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτυπώνονται οι ενεργειακές και κλιματικές δεσμεύσεις της χώρας με ορίζοντα το 2030, αναλύονται οι Προτεραιότητες Πολιτικής και καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίησή τους.

2. Η ΕΧΣΘΧ πρέπει να προβλέψει την αυξημένη ζήτηση για χρήση των θαλάσσιων χώρων για έργα ΑΠΕ και τις συνοδές τους εγκαταστάσεις και για έργα υποδομής που εξυπηρετούν την ενεργειακή διασύνδεση των νησιών (κυρίως υποβρύχιες καλωδιώσεις).

3. Ο άμεσος σχεδιασμός καλείται να λάβει χώρα λαμβάνοντας υπόψη του κυρίως τη χωροθέτηση υπεράκτιων πλωτών αιολικών πάρκων. Ο μεσοπρόθεσμος σχεδιασμός, πρέπει να αφορά τη χωροθέτηση: α) εγκαταστάσεων αξιοποίησης της κυματικής και παλιρροϊκής ενέργειας, β) εγκαταστάσεων προσανατολισμένων στην εμπορική αξιοποίηση αλγών για παραγωγή βιοκαυσίμων, γ) τις πλωτές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις.

4. Στην Ελλάδα δεν έχει πραγματοποιηθεί εγκατάσταση ΑΠΕ στον θαλάσσιο χώρο. Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα κάνει σαφή αναφορά στη χωροθέτηση υπεράκτιων αιολικών πάρκων, επισημαίνοντας τις ειδικές απαιτήσεις που προκύπτουν για την ανάπτυξη ειδικού κανονιστικού (αδειοδοτικού και καθεστώτος στήριξης) και χωροταξικού πλαισίου για τα θαλάσσια αιολικά πάρκα. Η ΕΧΣΘΧ καλείται να συντάξει μια καθορισμένη διαδικασία για την υπόδειξη κατάλληλων θαλάσσιων χώρων για τη χωροθέτηση υπεράκτιων ΑΠΕ και να μεριμνήσει ενεργά για την μέγιστη συνέργεια μεταξύ των χωροθετούμενων δραστηριοτήτων.

6. Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα επιβεβαιώνεται ο ρόλος του φυσικού αερίου ως καύσιμο-γέφυρα, και η χρήση του αναμένεται βραχυπρόθεσμα να μείνει σταθερή. Η ΕΧΣΘΧ καλείται να λάβει υπόψη της πως προγραμματίζεται η διέλευση από τον ελληνικό θαλάσσιο χώρο δυο αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου και να συντάξει το σχεδιασμό της ανάλογα.

A2. Θαλάσσιες ενδομεταφορές

1. Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λάβει υπόψη της: α) τη διηπειρωτική γεωγραφική θέση της χώρας και β) τη δυναμική του ελληνόκτητου στόλου. Οι παράγοντες αυτοί μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση του ρόλου της χώρας στις διεθνείς μεταφορές και συγκοινωνίες και ειδικότερα στην καθιέρωσή της ως κύριο διαμετακομιστικό κόμβο εμπορευματικών μεταφορών.

2. Επιπλέον, η ΕΧΣΘΧ καλείται να συντάξει και να επιτελέσει το σχεδιασμό της λαμβάνοντας υπόψη της την εκτεταμένη ακτογραμμή, την έντονη νησιωτικότητα της χώρας και τις αυξημένες ενδομεταφορές που συνεπάγεται το ανάγλυφο αυτό.

3. Η περιφερειακότητα αποτελεί ένα χαρακτηριστικό των νησιών, το οποίο επηρεάζει τόσο την πρόσβαση σε αυτά όσο και στις παρεχόμενες υπηρεσίες εντός τους. Η προσβασιμότητα εξαρτάται από τη γεωγραφική θέση, την απόσταση από την ηπειρωτική χώρα ή κάποιο μεγάλο αστικό κέντρο και τις μεταφορικές υποδομές και συνδέσεις. Η ένταση μάλιστα του προβλήματος διαφοροποιείται μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών νησιών, με τα μεγάλα νησιά να βρίσκονται σε πιο πλεονεκτική θέση, ως προς τις διαθέσιμες υπηρεσίες. Βασικό

στοιχείο της περιφερειακότητας του νησιωτικού χώρου είναι εκείνο της φυσικής τους απομόνωσης εξ αιτίας της ασυνέχειας του χώρου.

4. Η ΕΧΣΘΧ λαμβάνει υπόψη την αυξημένη εξάρτηση των νησιωτικών κοινωνιών και οικονομιών από τις θαλάσσιες μεταφορές και το γεγονός πως οι θαλάσσιες ενδομεταφορές αντιμετωπίζουν δυσκολίες εξαιτίας τόσο των μεγάλων θαλάσσιων αποστάσεων και των υποβαθμισμένων ή ελλιπών λιμενικών υποδομών. Η ΕΧΣΘΧ θέτει ως προτεραιότητα τη σύνταξη και την εφαρμογή χωρικών σχεδιασμών για το σχεδιασμό και την αναβάθμιση λιμενικών υποδομών και τη στοχευμένη ενίσχυση των θαλάσσιων ενδομεταφορών.

5. Για την επιτυχή εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ στον τομέα των θαλάσσιων ενδομεταφορών είναι αναγκαία η συνεργασία με το Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής για το σχεδιασμό και την εφαρμογή μιας Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής στο νησιωτικό χώρο.

A3. Θαλάσσια εξόρυξη υδρογονανθράκων και αδρανών υλικών

Σχετικά με το ενεργειακό μείγμα, πλην κάποιων ποσοτήτων φυσικού αερίου, ελάχιστες ποσότητες ορυκτών καυσίμων παραμένουν στο ενεργειακό ισοζύγιο το έτος 2050.

Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λάβει υπόψη της πως η εξόρυξη υδρογονανθράκων δεν αποτελεί δραστηριότητα που συνάδει με το γενικότερο Ευρωπαϊκό και Ελληνικό κλιματικό σχεδιασμό. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη ενός σαφούς θαλάσσιου χωροταξικού πλαισίου, προκειμένου η χωροθέτηση των εξορυκτικών δραστηριοτήτων να λαμβάνει χώρα με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

A4. Θαλάσσιος τουρισμός

1. Η βέλτιστη χωροθέτηση συνολικά των τουριστικών δραστηριοτήτων και ειδικά των τουριστικών δραστηριοτήτων που άπτονται του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού αποτελεί προτεραιότητα της ΕΧΣΘΧ. Η ΕΧΣΘΧ λαμβάνει υπόψη της πως το φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο της χώρας αποτελούν το συγκριτικό της πλεονέκτημα έναντι λοιπών ευρωπαϊκών και μεσογειακών χωρών, καθιστώντας την προνομιούχο τουριστικό προορισμό. Τα φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας δίνουν τη δυνατότητα για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού ακολουθώντας τις παγκόσμιες τάσεις που τείνουν σε αποδέσμευση από το κυρίαρχο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης και οδηγούνται στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

2. Ο καταδυτικός τουρισμός στην Ελλάδα δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος, παρά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα. Η ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού επιδιώκεται μέσω της χαρτογράφησης των ήδη υπαρχόντων υποβρυχίων καταδυτικών αξιοθέατων και της δημιουργίας καταδυτικών πάρκων και εναλίων μουσείων. Σε αυτό το πλαίσιο και λαμβάνοντας το υπάρχον νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, και το Ν. 4858/2021(Α220), η ΕΧΣΘΧ καλείται να συντάξει ένα χωροταξικό σχέδιο, προκειμένου η χωροθέτηση των καταδυτικών δραστηριοτήτων να αξιοποιεί με το βέλτιστο τρόπο το φυσικό και το πολιτιστικό κεφάλαιο λαμβάνοντας υπόψη της το κοινωνικοοικολογικό δυναμικό και η αλιευτική δραστηριότητα της περιοχής.

Ως προς τη χωροθέτηση των καταδυτικών πάρκων προβλέπονταν οι εξής κατευθύνσεις :

- α) οι βυθοί να διαθέτουν αξιόλογο φυσικό πλούτο (γεωλογικοί σχηματισμοί, γλωρίδα, πανίδα)
- β) επαρκής χερσαία προσβασιμότητα
- γ) προσβασιμότητα εντός 90 λεπτών σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης σε κατάλληλες συμπληρωματικές υποδομές (π.χ. θάλαμος αποσυμπίεσης)

δ) ύπαρξη λιμενικής υποδομής σε απόσταση 10 ν.μ.

3. Ο τουρισμός κρουαζιέρας αποτελεί μία από της ταχύτερα αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού. Τα οικονομικά οφέλη για τις περιοχές, που διαθέτουν τις κατάλληλες λιμενικές υποδομές και φιλοξενούν κρουαζιερόπλοια, αφορούν κυρίως τις τουριστικές δραστηριότητες και τις συμπληρωματικές υποδομές της ναυτιλίας. Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λάβει υπόψη στο σχεδιασμό της τις υφιστάμενες δραστηριότητες τουρισμού κρουαζιέρας (και τις χωρικές υποδομές που προϋποθέτουν) και τις χωρικές ανάγκες που πιθανά προκύψουν από την ανάπτυξη της δραστηριότητας στο μέλλον στους υπάρχοντες αλλά και σε νέους προορισμούς κρουαζιέρας.

4. Ο κλάδος του yachting αποτελεί μία από τις δυναμικότερες μορφές του θαλάσσιου τουρισμού στη χώρα μας, με σημαντική συμμετοχή στις τουριστικές οικονομίες των παράκτιων περιοχών και ιδίως των νησιών. Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λάβει υπόψη στο σχεδιασμό της τις υφιστάμενες δραστηριότητες τουρισμού των πλοίων αναψυχής -yachting και τις χωρικές ανάγκες που προϋποθέτει η ανάπτυξη του κλάδου αυτού, ιδίως σε έργα υποδομής που αφορούν κυρίως λιμενικές εγκαταστάσεις, όπως σύγχρονες μαρίνες, για τον ασφαλή ελλιμενισμό και τον εφοδιασμό των πλοίων και των σκαφών αναψυχής, προκειμένου να ικανοποιούν τις απαιτήσεις των επιβαίνοντων τουριστών των yachts.

5. Για τον κλάδο των επαγγελματικών τουριστικών ημερόπλοιων, η ΕΧΣΘΧ ομοίως οφείλει να λάβει υπόψη στο σχεδιασμό της τις υφιστάμενες δραστηριότητες του εν λόγω κλάδου και τις χωρικές ανάγκες που προϋποθέτει η ανάπτυξή του, ιδίως σε έργα υποδομής που αφορούν σε λιμενικές εγκαταστάσεις.

A5. Αξιοποίηση θαλάσσιων βιολογικών πόρων (υδατοκαλλιέργειες, αλιεία, και θαλάσσια βιοτεχνολογία)

1. Η πιο ανεπτυγμένη δραστηριότητα των ελληνικών υδατοκαλλιεργειών, είναι η ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών μεσογειακών ειδών. Η δραστηριότητα αυτή εξελίχθηκε σε έναν από τους πλέον αναπτυσσόμενους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής της χώρα και πλέον κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στα είδη τσιπούρα και λαβράκι. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την υπάρχουσα ζήτηση καθιστούν αναγκαία την περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου με αύξηση της παραγωγής, επέκταση της δραστηριότητας και ίδρυση νέων μονάδων.

Συνεπώς, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για ανάκαμψη και περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών με σκοπό: α) την αύξηση της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, β) την ενίσχυση της εθνικής οικονομίας, μέσω της αύξησης του ΑΕΠ, γ) τη βελτίωση του εθνικού εμπορικού ισοζυγίου, δ) την ενίσχυση της απασχόλησης και ε) την ενίσχυση και ανάπτυξη ακριτικών και υποβαθμισμένων περιοχών.

2. Η ΕΧΣΘΧ καλείται να συμπεριλάβει στο σχεδιασμό της την εθνική στρατηγική για μεγέθυνση των δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιέργειας. Ένας ολοκληρωμένος θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός είναι αναγκαίο να θέτει ένα σαφές πλαίσιο κατευθύνσεων ανάπτυξης τόσο για τις αρμόδιες αρχές αδειοδότησης, όσο και για τους επενδυτές και τις υφιστάμενες επιχειρήσεις. Εξάλλου, γίνεται δεκτό πως η βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια μπορεί να συνυπάρχει με τις ζώνες “Natura 2000” και μπορεί υπό προϋποθέσεις να συμβάλλει θετικά στη διαχείριση τους, στις περιπτώσεις που το επιτρέπουν οι στόχοι προστασίας και τα διαχειριστικά σχέδια της κάθε περιοχής.

3. Σχετικά με την επαγγελματική αλιεία, ο ελληνικός αλιευτικός στόλος χαρακτηρίζεται από ένα μεγάλο αριθμό αλιευτικών σκαφών με μικρή χωρητικότητα και ισχύ μηχανών που αλιεύουν παράκτια αποθέματα κατά μήκος της εκτεταμένης ακτογραμμής της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς και των πολυάριθμων ελληνικών νησιών. Συγκριτικά πλεονεκτήματα που ενισχύουν την ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων αποτελούν: α) η γεωμορφολογία των θαλάσσιων περιοχών της χώρας, που επιτρέπει την ανάπτυξη πολλών αλιευτικών τεχνικών και β) η γεωμορφολογία της χώρας, που κατέχει τη μεγαλύτερη σε μήκος ακτογραμμή της ΕΕ και είναι συγκεντρωμένο το μεγαλύτερο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της.

4. Η ΕΧΣΘΧ στοχεύει να συμβάλει στην προσπάθεια βελτίωσης της διαχείρισης της αλιείας, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη της την επιστημονική γνώση που αναφέρεται στη χωρική αποτύπωση της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων. Η ΕΧΣΘΧ θα λάβει υπόψη της την ύπαρξη τεχνητών υφάλων που στοχεύουν στη δημιουργία νέων ενδιαιτημάτων και στην αύξηση των ιχθυοαποθεμάτων.

5. Η βιώσιμη και ορθή διαχείριση της αλιείας απαιτεί εντατική και επιτυχημένη συνεργασία με τους αρμόδιους επιστημονικούς φορείς, τα αρμόδια τμήματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και με τα αρμόδια τμήματα τους Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Β. Διασφάλιση δίκαιης χωρικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης

1. Ο νησιωτικός χώρος χαρακτηρίζεται συχνά ως: α) γεωγραφικά ασυνεχής, εξαιτίας της μεγάλης απόστασής του από τα μεγάλα οικονομικά κέντρα της ηπειρωτικής χώρας, β) μειονεκτικός, θεωρώντας ότι η μεγάλη απόσταση αποτελεί καθοριστικό εμπόδιο αναφορικά με την αναπτυξιακή του εξέλιξη.

2. Τα μειονεκτήματα της νησιωτικότητας δημιουργούν δομικά προβλήματα, που έχουν στη βάση τους το μόνιμο φαινόμενο της γεωγραφικής ασυνέχειας. Η χωρική ασυνέχεια παρεμβάλλεται ανάμεσα στις ανθρώπινες δραστηριότητες, επηρεάζοντας σημαντικά τις διασυνδέσεις και τη σύγκλιση των δραστηριοτήτων, τις αγορές προϊόντων και εργασίας, την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των δραστηριοτήτων, τον ανταγωνισμό και τη διαμόρφωση των τιμών, το κόστος παραγωγής, τις μεταφορές και επικοινωνίες κλπ.

3. Η ΕΧΣΘΧ αποτελεί μια χωρική πολιτική που στοχεύει στην διασφάλιση της δίκαιης χωρικής ανάπτυξης και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, θέτοντας υπόψη της πως ο θαλάσσιος χώρος οφείλει να φιλοξενήσει δραστηριότητες που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους νησιωτικού πληθυσμού της χώρας.

Β1. Σχεδιασμός υποδομών που προσφέρουν διασυνδεσιμότητα

1. Ο νησιωτικός χαρακτήρας, η γεωγραφική θέση των νησιών και οι ανάγκες ενδο- και δια-περιφερειακών συνδέσεων καθιστούν θεμελιώδη το ρόλο των μεταφορών, ιδίως των θαλάσσιων και επιβάλλει τη λειτουργία ενός πυκνού δικτύου λιμανιών.

2. Οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν κορυφαίο αναπτυξιακό προαπαιτούμενο και αναγκαία συνθήκη για την εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών και τη δημογραφική αναζωογόνηση του νησιωτικού χώρου. Η προσπελασιμότητα των νησιών διαφοροποιείται αισθητά κατά τη διάρκεια του χρόνου σε ό,τι αφορά στα ακτοπλοϊκά δρομολόγια. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι θαλάσσιες μεταφορές δεν παρέχουν επαρκείς ενδοπεριφερειακές συνδέσεις.

3. Η σπουδαιότητα των λιμενικών υποδομών στο νησιωτικό χώρο αναδεικνύεται στο πλαίσιο των προοπτικών που αποδίδονται από το μακροπρόθεσμο σχεδιασμό στις θαλάσσιες μεταφορές. Για τα μικρά και πολύ μικρά νησιά κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζει η ακτοπλοΐα μικρών αποστάσεων που αποτελεί και μοναδικό τρόπο διασύνδεσης τους. Είναι γεγονός πως σε πολλές περιπτώσεις, εμφανίζονται οργανωτικές δυσλειτουργίες και αδυναμίες ποιοτικής αναβάθμισης των μικρών λιμανιών που οφείλονται σε ζητήματα που σχετίζονται με τη χωροθέτηση, την ανάπτυξη της χερσαίας ζώνης και τη λειτουργία των φορέων διαχείρισης των λιμανιών.

4. Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει την πραγματοποίηση σημαντικών βελτιώσεων/προσθήκων, τόσο στα κύρια λιμάνια των νησιών, όσο και σε κάποια από τα δευτερεύοντα, ανάμεσα στις οποίες είναι: επεκτάσεις και βελτιώσεις κρηπιδωμάτων, βελτιώσεις στην πρόσβαση και κυκλοφορία, αλλά και στη δημιουργία χερσαίων λιμενικών χώρων, δημιουργία νέων χώρων και υποδομών εξειδικευμένων υπηρεσιών, σύγχρονες υποδομές αποθήκευσης, τηλεπικοινωνιών κλπ.

B2. Προστασία θαλάσσιου τοπίου

1. Το τοπίο των παράκτιων περιοχών υφίσταται αυξημένες πιέσεις λόγω της έντονης κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας. Παρατηρείται μείωση των φυσικών και αδόμητων εκτάσεων, αλλοίωση και υποβάθμιση του φυσικού τοπίου, φαινόμενα ρύπανσης και εκτεταμένη διάβρωση των ακτών, υποβάθμιση των παράκτιων οικοσυστημάτων και εξάντληση των υδάτινων πόρων. Οι πιέσεις που ασκούνται στον παράκτιο τοπίο μπορούν να διακριθούν σε φυσικές και ανθρωποκεντρικές πιέσεις.

1α) Οι φυσικές πιέσεις είναι αποτέλεσμα φυσικών διεργασιών, που σε πολλές περιπτώσεις προκαλούν μη αναστρέψιμα αποτελέσματα στο παράκτιο τοπίο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διάβρωση των ακτών, που μπορεί να προκαλέσει την πλήρη ή μερική αναδιαμόρφωση του παράκτιου τοπίου. Τα πλημμυρικά και τα παλιρροϊκά φαινόμενα είναι φυσικές διαδικασίες που επιφέρουν τεράστιες αλλαγές στο φυσικό τοπίο, αλλά τα αποτελέσματα τους εμφανίζονται μέσα σε μεγάλο χρονικό διάστημα. Στο πλαίσιο εκπόνησης του σχεδιασμού της ΕΧΣΘΧ πρέπει να προβλεφθούν μέτρα και ενέργειες για την προστασία του θαλάσσιου και του παράκτιου τοπίο από τις φυσικές διεργασίες και ειδικά από τις αναμενόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

1β) Από τις ανθρωποκεντρικές πιέσεις, αυτή που προκαλεί τη μεγαλύτερη επίδραση στο παράκτιο τοπίο είναι η οικιστική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα, σε πολλές παράκτιες περιοχές χωροθετούνται μόνιμες και παραθεριστικές κατοικίες, η άναρχη επέκταση των οποίων καταστρέφει σε μεγάλο βαθμό το φυσικό περιβάλλον, ρυπαίνει τη θάλασσα, υποβαθμίζει την αισθητική του παράκτιου τοπίου και δυσκολεύει την πρόσβαση των κατοίκων στις ακτές.

2. Ο τουρισμός και η οικιστική ανάπτυξη επιφέρουν πολύ σημαντικές μεταβολές στο παράκτιο τοπίο. Τόσο στα νησιά όσο και στις ηπειρωτικές παραθαλάσσιες περιοχές οι μεταβολές που έχουν επιτελεστεί τα τελευταία κυρίως χρόνια εξαιτίας της μη ορθολογικής τουριστικής ανάπτυξης και οικιστικής δόμησης έχουν διαφοροποιήσει σημαντικά τα παράκτια τοπία, με αποτέλεσμα η υπέρ-συγκέντρωση ανθρώπινων δραστηριοτήτων (τουρισμός, αναψυχή και διαμονή) να έχει ωθήσει το παράκτιο τοπίο στα μέγιστα όρια της φέρουσας ικανότητάς του. Το τοπίο πλέον χρησιμοποιείται ως τμήμα των τουριστικών υπηρεσιών και της οικιστικής διαμόρφωσης και επομένως υπόκειται σε σημαντικές παρεμβάσεις για να πραγματοποιήσει το σκοπό αυτό.

3. Μία σειρά από ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προκαλούν αρνητικές επιπτώσεις στο παράκτιο περιβάλλον, όταν λαμβάνουν χώρα χωρίς το αναγκαίο ρυθμιστικό πλαίσιο είναι: τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης και διάθεσης απορριμμάτων, οι μονάδες βιολογικών

καθαρισμών, οι λιμενοδεξαμενές, τα μικρά φράγματα για δημιουργία ταμιευτήρων και τα φράγματα ανάσχεσης για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, τα αντιπλημμυρικά έργα, οι θέσεις και τα συστήματα αποβλήτων κάθε δραστηριότητας.

4. Τα παράκτια τοπία συχνά εμπίπτουν στην κατηγορία της προστασίας του φυσικού κάλλους. Η θάλασσα, ο γιαλός, οι ακτές και οι βραχονησίδες τίθενται υπό καθεστώς προστασίας. Η υιοθέτηση ενός σχήματος πολυκεντρικής διακυβέρνησης θα μπορούσε να λειτούργησε προωθητικά στην ανεύρεση του κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου διαχείρισης του θαλάσσιου και παράκτιου τοπίου.

5. Η μη ξεκάθαρη οριοθέτηση των χρήσεων γης στον παράκτιο χώρο, η έλλειψη συντονισμού, η εκπόνηση ασυγχρόνιστων τομεακών προγραμμάτων, και η έλλειψη θεσμοθετημένου φορέα τοπικής διαχείρισης είναι ορισμένες από τις βασικότερες αιτίες της τοπικής υποβάθμισης. Στο πλαίσιο σύνταξης και υλοποίησης του σχεδιασμού της ΕΧΣΘΧ τίθεται ανάγκη ορθολογικής διαχείρισης του παράκτιου τοπίου με την προοπτική βιώσιμης ανάπτυξης, προκειμένου η ανάπτυξη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων να γίνεται με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, στο τοπίο και στην αξία των περιοχών αυτών. Συνεπώς, είναι επιτακτική η ανάγκη μίας αειφόρας διαχείρισης και ανάπτυξης ώστε να προστατευτεί και να διατηρηθεί η ιδιαίτερη φυσιογνωμία των τοπιών αυτών. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικός είναι ο ρόλος του επιτυχημένου συντονισμού και της εξασφάλισης συνέργειας μεταξύ του χερσαίου και του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού με στόχο τη βέλτιστη κατανομή των δραστηριοτήτων και των υποδομών στον χώρο προστατεύοντας παράλληλα τα οικοσυστήματα και τις τοπικές κοινωνίες.

B3. Αποκατάσταση υποβαθμισμένων θαλάσσιων οικοσυστημάτων

1. Η Ελλάδα οφείλει να διασφαλίσει την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και να συνεχίσει να μεριμνά για την προστασία, την διατήρηση και την αποτροπή της υποβάθμισής του. Η ΕΧΣΘΧ αποσκοπεί να εκπληρώσει, συμπληρωματικά του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης των υδατικών πόρων, μια συντονισμένη χωρική προσέγγιση του ζητήματος της προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων προκειμένου οι τοπικές κοινωνίες να απολαμβάνουν τα ωφέλη υγείων και ανθεκτικών οικοσυστημάτων.

2. Η ΕΧΣΘΧ προτείνει την προστασία και αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων του ανθρώπου σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας, έτσι ώστε οι σημερινές και μελλοντικές γενιές να απολαμβάνουν και να ωφελούνται από τη βιολογική ποικιλότητα και τη δυναμική ασφαλών, καθαρών, υγιών και παραγωγικών θαλασσών.

3. Η ΕΧΣΘΧ αποσκοπεί να ρυθμίσει τη χωρική διάσταση των διαχειριστικών μέτρων που απαιτούνται για την αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού γενικών και ειδικών χωρικών μέτρων, ώστε να διασφαλιστεί πως οι τοπικές κοινωνίες θα κάνουν χρήση υγείων και παραγωγικών οικοσυστημάτων. Η προσέγγιση αυτή λαμβάνει υπόψη τις έννοιες της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης και της καλής οικολογικής κατάστασης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των οδηγιών για τα φυσικά ενδιαίτηματα και τα πτηνά και της οδηγίας πλαισίου για τους υδάτινους πόρους.

B4. Προστασία των παράκτιων πληθυσμών από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

1. Το περιβάλλον της Ελλάδος, διαθέτει πλούσια βιοποικιλότητα και διαφορετικά κλιματικά χαρακτηριστικά. Οι υψηλής έντασης βροχοπτώσεις αναμένεται να γίνουν πιο συχνές στα

επόμενα 70 χρόνια, με συνέπεια σε κάποιες περιοχές οι ξαφνικές πλημμύρες, λόγω των έντονων τοπικών βροχοπτώσεων, να γίνονται όλο και πιο συχνές. Οι αλλαγές σε αυτά τα ακραία φαινόμενα αναμένεται να επηρεάσουν ιδιαίτερα τομείς όπως τη γεωργία, την αλιεία, την ανθρώπινη υγεία, τους υδάτινους πόρους, τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και τις υποδομές, τις μεταφορές και την ενέργεια. Ως εκ τούτου, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όσον αφορά στα ακραία φαινόμενα, αποτελεί μέρος των στρατηγικών προσαρμογής για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας αυτών των τομέων και λαμβάνονται υπόψη στις προτεινόμενες στρατηγικές.

2. Η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει της πιθανές αλλαγές χρήσεων και δραστηριοτήτων λόγω των φαινομένων της κλιματικής αλλαγής και δράσεις μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των παράκτιων πληθυσμών. Παράλληλα, η ΕΧΣΘΧ ενθαρρύνει τη συμπερίληψη στο σχεδιασμό της μέτρα για τον περιορισμό των φαινομένων διάβρωσης των ακτών και την προστασία από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Απαιτείται καταρχάς η ιεράρχηση των παράκτιων περιοχών με τα μεγαλύτερα προβλήματα, όπου κατά προτεραιότητα, θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα διαχείρισης του θαλάσσιου χώρου.

B5. Θαλάσσια επιτήρηση και στρατηγική ασφαλείας στη θάλασσα

1. Η ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζει πως α) ο ελληνικός θαλάσσιος χώρος του Αιγαίου, της Κρήτης και του Ιονίου στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει διεθνή και ευρωπαϊκό χαρακτήρα και β) η διατήρηση ενός οικονομικά και κοινωνικά νησιωτικού ζωτικού χώρου, αποτελεί δικλείδα προστασίας εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων.

2. Στο πλαίσιο σύνταξης του σχεδιασμού της ΕΧΣΘΧ αναγνωρίζεται ο αποκλειστικός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων θαλάσσιας επιτήρησης και προβλέπεται πως στις περιοχές εντός των οποίων λαμβάνει χώρα θαλάσσια επιτήρηση από το Πολεμικό Ναυτικό θα υπάρχει απόλυτη μέριμνα για τη μη χωροθέτηση άλλων δραστηριοτήτων.

3. Στις στρατιωτικές περιοχές περιλαμβάνονται εξήντα δυο (62) θαλάσσιες περιοχές, όπως αναγγέλθηκαν από Υδρογραφική Υπηρεσία για το 2019, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως: i) πεδία βολής και ασκήσεων ελεγχόμενα από το Πολεμικό Ναυτικό, ii) περιοχές ναρκοπολέμου ελεγχόμενες από το Πολεμικό Ναυτικό, iii) περιοχές ασκήσεων υποβρυχίων ελεγχόμενες από το Πολεμικό Ναυτικό, iv) περιοχές για βολές υφάλων όπλων ελεγχόμενες από το Πολεμικό Ναυτικό, v) πεδία βολής και ασκήσεων για πυρά πλοίων, αεροσκαφών και πυροβόλων ξηράς ελεγχόμενα από την Πολεμική Αεροπορία, vi) πεδία βολής και ασκήσεων για πυρά πυροβόλων ξηράς ελεγχόμενα από τον Στρατό Ξηράς και vii) πεδία βολής και ασκήσεων για εκτοξεύσεις κατευθυνόμενων βλημάτων ελεγχόμενα από το ΓΕΕΘΑ.

Γ. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του θαλάσσιου οικοσυστήματος

Το 2012 καθορίστηκαν οι περιβαλλοντικοί στόχοι και οι συναφείς δείκτες για τον προσανατολισμό δράσεων προς μια καλή περιβαλλοντική κατάσταση στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το έργο της κατάρτισης και εφαρμογής προγράμματος παρακολούθησης της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υδάτων της Ελληνικής Επικράτειας με σκοπό τη συνεχή αξιολόγηση και την τακτική αναπροσαρμογή των περιβαλλοντικών στόχων βρίσκεται σε εξέλιξη από το 2015.

Η ΕΧΣΘΧ στο πλαίσιο σύνταξη του σχεδιασμού της θα λάβει υπόψη τα αποτελέσματα του παραπάνω προγράμματος παρακολούθησης που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων παραμέτρους αναφορικά με την διατήρηση των πληθυσμών των εμπορικά εκμεταλλεύσιμων ιχθύων,

μαλακίων και οστρακόδερμων σε ασφαλή βιολογικά όρια, την υφιστάμενη ποιότητα των ακτών και του θαλάσσιου περιβάλλοντος αναφορικά με την ύπαρξη απορριμμάτων ανθρωπογενούς προέλευσης και τη χημική και βιολογική κατάσταση των θαλασσών. Στο πλαίσιο εξειδίκευσης της χωρικής διάστασης της θαλάσσιας περιβαλλοντικής πολιτικής θα συμπεριληφθούν στο θαλάσσιο χωρικό σχεδιασμό μέτρα και δράσεις που έχουν προκριθεί και έχουν ως στόχο: α) την επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στο θαλάσσιο χώρο και β) την προώθηση της αειφόρου χρήσης των θαλάσσιων αγαθών και υπηρεσιών από τη σημερινή και τις μελλοντικές γενεές.

Γ1. Οδηγία-Πλαίσιο για τα νερά

1. Η ΕΧΣΘΧ οφείλει να λειτουργεί σε συνέργεια με την Οδηγία-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική που συνιστά τον περιβαλλοντικό πυλώνα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας Πολιτικής της ΕΕ. Η Οδηγία-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική στοχεύει στην επίτευξη Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ) για το θαλάσσιο περιβάλλον της ΕΕ μέχρι το 2020.

2. Η ορθή εφαρμογή Οδηγίας-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (MSFD) στο σχεδιασμό της ΕΧΣΘΧ είναι απολύτως απαραίτητη καθώς, σύμφωνα με τις διαθέσιμες προβλέψεις για την ανάπτυξη και την εξέλιξη των θαλάσσιων δραστηριοτήτων οι επιπτώσεις των δραστηριοτήτων αυτών στους φυσικούς πόρους πιθανότατα θα αυξηθούν, δημιουργώντας, μεταξύ άλλων, σοβαρές συγκρούσεις μεταξύ τομέων. Το γεγονός αυτό, καθιστά επιτακτικό τον ολοκληρωμένο θαλάσσιο σχεδιασμό και την εφαρμογή βιώσιμων στρατηγικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

3. Για τα παράκτια υδατικά σώματα που παρουσιάζουν μέτρια και κακή κατάσταση απαιτείται η λήψη ειδικών μέτρων διαχείρισης, που θα λαμβάνουν υπόψη αφενός τα υφιστάμενα και προγραμματισμένα μέτρα διαχείρισης παράκτιων υδατικών σωμάτων και αφετέρου θνα αναδεικνύουν τον ειδικό χωρικό σχεδιασμό του θαλάσσιου χώρου που είναι αναγκαίος για τη βελτίωση των οικολογικών επιδόσεων της χώρας.

Γ2. Προστατευόμενα είδη

1. Οι ελληνικές θάλασσες και ακτές χαρακτηρίζονται από εντυπωσιακή θαλάσσια βιοποικιλότητα, καθώς φιλοξενούν το 80% της Μεσογειακής ιχθυοπανίδας. Επιπλέον, στις ελληνικές θάλασσες κατοικεί εντυπωσιακά μεγάλος αριθμός χαρακτηριστικών προστατευόμενων ειδών. Το Αιγαίο Πέλαγος κατατάσσεται στη δεύτερη θέση από πλευράς αριθμού ειδών στη Μεσόγειο Θάλασσα. Επιπλέον, οι ελληνικές θάλασσες και ακτές περικλείουν πληθώρα οικοτόπων από πελαγικούς και βενθικούς, μέχρι παράκτιους και υπεράκτιους στα ανοικτά των ελληνικών θαλασσών.

2. Η ΕΧΣΘΧ λαμβάνει υπόψη της τις ειδικές συνθήκες που δημιουργούνται σε θαλάσσιες που φιλοξενούν προστατευόμενα είδη και παρουσιάζουν υψηλή βιοποικιλότητα. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία οι θαλάσσιοι χώροι που αποτελούν ενδιατήματα προστατευόμενης βιοποικιλότητας δεν είναι κατάλληλοι για τη χωροθέτηση των περισσότερων θαλάσσιων δραστηριοτήτων και απαιτούν αυξημένη ρύθμιση για τη χωροθέτηση ακόμη και πιο ήπιων και μη οχλουσών δραστηριοτήτων (καταδυτικός τουρισμός, θαλάσσιες μεταφορές, κ.α.).

Γ3. Ξενικά είδη

1. Η εισβολή ξένων ειδών έχει προσδιοριστεί ως μία από τις κύριες αιτίες απώλειας βιοποικιλότητας στην ΕΕ. Τα ξένα είδη μπορούν να υποβαθμίσουν τα φυσικά ενδιαίτηματα και να παρενοχλήσουν τα ενδημικά φυσικά είδη, μεταβάλλοντας τις φυσικές συνθήκες, γεγονός που μπορεί να έχει σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, ειδικά στο τομέα της αλιείας και των ιχθυοκαλλιέργειών. Υπάρχει ανάγκη καταγραφής, χαρτογράφησης και περιορισμού της εξάπλωσης των ξενικών ειδών, και για αυτό το σκοπό θα πρέπει να αναπτυχθεί επιστημονική συνεργασία για αντιμετώπιση του θέματος

2. Πριν τη χωροθέτηση σχετικών δραστηριοτήτων πρέπει να αναλυθούν οι πιθανές επιπτώσεις της παρουσίας ξένων ειδών κατά τον σχεδιασμό των μελλοντικών αναπτυξιακών έργων ή κατά την εκπόνηση των μέτρων διαχείρισης ενός θαλάσσιου τόπου Natura 2000.

Γ4. Θόρυβος

1. Η ηχορύπανση θεωρείται μορφή ρύπανσης, δεδομένου ότι πρόκειται για ενέργεια που εισάγεται στο περιβάλλον. Ο θόρυβος στο θαλάσσιο περιβάλλον μπορεί να οριστεί ως ηθελημένη ή τυχαία εισαγωγή ακουστικής ενέργειας στη στήλη ύδατος από σημειακές ή διάχυτες πηγές. Η υποθαλάσσια ηχορύπανση προέρχεται από διάφορες πηγές στις οποίες περιλαμβάνεται ο θόρυβος από τους προωστήρες των πλοίων, από υποθαλάσσιες μεταλλευτικές έρευνες, μεταλλευτικές σεισμικές μελέτες, υποθαλάσσιες κατασκευές και διάφορες ηχοβολιστικές τεχνικές.

2. Ορισμένες από τις βασικές πηγές ανθρωπογενούς υποθαλάσσιου θορύβου συνίστανται σε δραστηριότητες στους ακόλουθους τομείς:

- α) Αναζήτηση και εκμετάλλευση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου,
- β) Ενεργητικά ηχοβολιστικά συστήματα για στρατιωτικές ή πολιτικές χρήσεις,
- γ) Οι σηματοδότες υποβρυχίων ηχοκυμάτων είναι συσκευές που εκπέμπουν έναν οξύ ήχο για να απομακρύνουν τα θαλάσσια θηλαστικά (και άλλα είδη) από τα αλιευτικά εργαλεία και τις εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας.

3. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού της ΕΧΣΧΘ είναι απαραίτητο να θεσπιστούν οι απαραίτητες κανονιστικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τις παραπάνω δραστηριότητες. Η ΕΧΣΧΘ θα συμπεριλάβει στο σχεδιασμό της τον καθορισμό ζωνών ηχητικής όχλησης που θα προκύψουν από τα σχέδια διαχείρισης των θαλάσσιων περιοχών Natura 2000 και θα σχετίζονται άμεσα με το ρυθμιστικό πλαίσιο έκδοσης αδειών για ορισμένες ανθρώπινες δραστηριότητες.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 4

Κατευθύνσεις

Α. Κατευθύνσεις για τα Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα, τις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές Φύση 2000 και τις περιοχές όπου εφαρμόζονται οι σχετικές νομοθεσίες για την προστασία της βιοποικιλότητας και τα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών

1. Το δίκτυο των ΘΠΠ καλύπτει μέρος του εν λόγω δικτύου σημαντικών περιοχών. Οι ΘΠΠ συνιστούν το πιο γνωστό και ποτελεσματικό εργαλείο για την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Απαιτείται, ωστόσο, μια αρκετά ευρύτερη προοπτική που θα περιλαμβάνει όχι μόνον τις ΘΠΠ, αλλά και όλες τις περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας για την αποτελεσματικότερη θαλάσσια διαχείριση.

2. Η αποτελεσματική εφαρμογή της ΕΧΣΘΧ μπορεί, μέσα από τη χρήση χωρικών και χρονικών κανονιστικών ρυθμίσεων για συγκεκριμένες περιοχές και μέσω προσεκτικής διαχείρισης της χωρικής κατανομής ανταγωνιστικών θαλάσσιων δραστηριοτήτων, να συμπληρώσει σε μεγάλο βαθμό τα σχέδια διαχείρισης των ΘΠΠ.

Ειδικότερα, η ΕΧΣΘΧ οφείλει:

α) να αποτελέσει έναν από τους βασικούς παράγοντες στην προσπάθεια για την επίτευξη ΚΠΚ των υδάτων της ελληνικής επικράτειας,

β) να μεριμνήσει για την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων των θαλασσιών δραστηριοτήτων εντός περιοχών προτεραιότητας,

γ) να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές επιπτώσεις εντός περιοχών σημαντικής οικολογικής αξίας.

3. Στο πεδίο της λήψης αποφάσεων, προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις στρατηγικές αποφυγής των αρνητικών επιπτώσεων που σημαίνει χωροθέτηση δραστηριότητας σε περιοχή όπου η πίεση που θα δημιουργηθεί δεν θα έχει επίπτωση σε πολύτιμα οικοσυστήματα. Η μέθοδος αυτή συνιστά την πλέον οικονομικά αποδοτική, μακροπρόθεσμη προσέγγιση, ελαχιστοποιεί ή εξαλείφει νομικούς κινδύνους και προσφέρει ένα σταθερό και ασφαλές επενδυτικό πλαίσιο.

4. Οι δραστηριότητες που αποτελούν πιέσεις για τις ΘΠΠ περιλαμβάνουν την εμπορική αλιεία, τις δραστηριότητες αναζήτησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, τη ναυτιλία, τις αποθέσεις επικίνδυνων ουσιών, τις απορρίψεις αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των μολυσμένων ιζημάτων από βυθοκόρηση, την υποθαλάσσια ηχορύπανση και τη γεωμορφολογική υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων λόγω βυθοκόρησης και εξαγωγής άμμου και αμμοχάλικου.

5. Η διασφάλιση της συμβατότητας ανάμεσα στους στόχους προστασίας και την οικονομική μεγέθυνση μπορεί να καταδείξει ότι οι επιπτώσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων μπορούν να αποφευχθούν ή να αμβλυνθούν επαρκώς μέσω στοχευμένων κανονισμών και ρυθμίσεων. Οι θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές συνήθως ανταγωνίζονται με πολλούς οικονομικούς τομείς για την εξεύρεση χώρου, ενώ θα μπορούσαν να επιτύχουν συνεργίες με ορισμένους από αυτούς. Η συμβατότητα των ΘΠΠ με τις θαλάσσιες δραστηριότητες μπορεί να διασφαλιστεί μόνο όταν εφαρμοστούν και λειτουργήσουν αποτελεσματικά στόχοι προστασίας, μέτρα και σχέδια διαχείρισης των ΘΠΠ.

B. Κατευθύνσεις για την Άμυνα και την Εθνική Ασφάλεια

1. Στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο υφίσταται σημαντικός αριθμός περιοχών που είναι χαρακτηρισμένες ως στρατιωτικές περιοχές. Κατά περιόδους πραγματοποιούνται πυρά, ασκήσεις ναρκοπολέμου, ασκήσεις υποβρυχίων και ασκήσεις βολών ύφαλων όπλων. Οι στρατιωτικές περιοχές είτε είναι ενεργοποιημένες μετά από προαγγελίες σε μόνιμη βάση για συγκεκριμένες ώρες και μέρες είτε ενεργοποιούνται κατά καιρούς μετά από προαγγελία.

2. Ορισμένες στρατιωτικές δραστηριότητες επηρεάζουν σημαντικά το θαλάσσιο περιβάλλον. Οι ευρύτερα διαδεδομένες ανησυχίες αφορούν την επίπτωση των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν τη χρήση ηχοβολιστικών συσκευών στα θαλάσσια θηλαστικά. Σε αυτό το

πλαίσιο είναι αναγκαίο να προβλεφθεί πως δραστηριότητες σχετικές με την Εθνική Άμυνα δε θα λαμβάνουν χώρα εντός θαλάσσιων περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας.

Επιτρέπονται στρατιωτικές δραστηριότητες εντός θαλάσσιων περιοχών προστασίας βιοποικιλότητας (Άρθρο 4, παρ. Β2), εάν αυτό είναι απαραίτητο για την εθνική άμυνα.

3. Κατά τον σχεδιασμό της ΕΧΣΘΧ είναι απαραίτητο να προβλεφθεί πως στις περιοχές εντός των οποίων λαμβάνουν χώρα στρατιωτικές δραστηριότητες δε θα δύναται να χωροθετηθούν άλλες δραστηριότητες.

Γ. Κατευθύνσεις για τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τα υποθαλάσσια έργα για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων σχετικά με την εξεύρεση κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων οφείλουν να αντανακλούν αναπτυξιακές προτεραιότητες και να στοχεύουν στην αποφυγή εγκατάστασής τους εντός οικολογικώς ευαίσθητων προστατευόμενων περιοχών και θεσμοθετημένων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων.

2. Για την εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων εντός των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι δυναμικές επιπτώσεις κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Οι εξελίξεις στον τομέα της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας οφείλουν να είναι συμβατές με τις απαιτήσεις διατήρησης της φύσης της ΕΕ και με την άλλη συναφή ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Δ. Κατευθύνσεις για τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τα υποθαλάσσια έργα για την έρευνα, εκμετάλλευση και εξόρυξη πετρελαίου, φυσικού αερίου και άλλων ενεργειακών πόρων

1. Τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές συμβάσεις για τη θάλασσα ρυθμίζουν τις δραστηριότητες εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου με στόχο να περιορίσουν στο ελάχιστο τις δυσμενείς επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Τον Ιούνιο του 1998, η τότε Επιτροπή των Παρισίων εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για τις μεθόδους παρακολούθησης που πρέπει να χρησιμοποιούνται πλησίον εξεδρών γεώτρησης στη Βόρεια Θάλασσα. Οι κατευθυντήριες γραμμές βασίζονταν στον γενικό στόχο της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, και συγκεκριμένα στην εκτίμηση των επιπτώσεων και στο μέγεθος των απορρίψεων λάσπης εξόρυξης με βάση το πετρέλαιο που πραγματοποιούνταν εκείνη την εποχή. Για τη Μεσόγειο Θάλασσα, βάσει της σύμβασης της Βαρκελώνης έχει εκδοθεί το Πρωτόκολλο για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση που οφείλεται στη διερεύνηση και εκμετάλλευση της υφαλοκρηπίδας και του θαλάσσιου βυθού και του υπεδάφους του.

2. Σχετικά με τις εξορυκτικές δραστηριότητες εντός περιοχών Natura 2000, πρέπει να διασφαλιστεί πως οι εξορυκτικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται με τρόπο συμβατό με τις ανάγκες προστασίας των ενδιαιτημάτων και συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 και παρ. 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για την προστασία των οικοτόπων. Συνεπώς, η ένταξη ενός τόπου στο δίκτυο Natura 2000 δεν αποκλείει, εκ προοιμίου, τη δυνατότητα μελλοντικής εξορυκτικής εκμετάλλευσης του τόπου.

3. Σχετικά με τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων εξόρυξης ενεργειακών πόρων πρέπει να οριστεί ένα συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο υπόδειξης των θαλάσσιων χώρων που είναι κατάλληλοι να φιλοξενήσουν εξορυκτικές δραστηριότητες. Σε αυτό πλαίσιο πρέπει να εξεταστούν οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις της οπτικής επαφής, του θορύβου, της διάθεσης αποβλήτων κλπ., και ο έντονα ανταγωνιστικός που εμφανίζουν οι δραστηριότητες αυτές.

E. Κατευθύνσεις αναφορικά με την εξόρυξη πρώτων υλών, ορυκτών και αδρανών υλικών

1. Η εκβάθυνση διαύλων πλεύσης των πλοίων ή η εξαγωγή αμμοχάλικου και άμμου για τη δημιουργία ή τον εμπλουτισμό αμμουδιών συνιστούν ανθρώπινες δραστηριότητες που πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με τις πιθανές επιπτώσεις τους εντός των τόπων όπου πραγματοποιούνται και σε ορισμένες περιπτώσεις σε σχέση με την πιθανότητα διάβρωσης της ακτής. Τα έργα βυθοκόρησης δύνανται να επιφέρουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
2. Προτείνεται η χωροθέτηση δραστηριοτήτων που αφορούν την εξόρυξη αδρανών υλικών, όπως οι δραστηριότητες όδευσης υποβρύχιων καλωδίων, να αποφεύγονται σε περιοχές με σημαντικά βενθικά ενδιαιτήματα.

ΣΤ. Κατευθύνσεις αναφορικά με τις θαλάσσιες οδούς και τη ναυτιλία

1. Η ναυσιπλοΐα αποτελεί μία από τις ενεργειακά αποδοτικότερες και λιγότερο βλαβερές για το περιβάλλον μορφές μεταφοράς εμπορευμάτων. Ωστόσο, τα σοβαρά θαλάσσια ατυχήματα μπορεί να έχουν καταστροφικές συνέπειες στο θαλάσσιο περιβάλλον. Η ρύπανση θαλάσσιων και παράκτιων ενδιαιτημάτων, έστω και προσωρινή, μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στα αποθέματα ιχθύων, στα αποδημητικά πτηνά και στις τοπικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και τον τουρισμό.

2. Για την πρόληψη των επιπτώσεων των θαλάσσιων μεταφορών εντός των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών απαιτείται:

α) Η χρήση εργαλείων που παρέχει ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός, όπως ενδεικτικά οι ιδιαίτερα ευαίσθητες θαλάσσιες περιοχές (PSSA), οι περιοχές προς αποφυγή (ATBA) και τα συστήματα διαχωρισμού της θαλάσσιας κυκλοφορίας (TSS), προκειμένου να προστατευτούν:

i) οι ΘΠΠ, ii) οι περιοχές με χωροθετημένες εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας, iii) οι περιοχές με στρατηγικού χαρακτήρα τουριστική δραστηριότητα, iv) οι περιοχές με ενάλιους αρχαιολογικοψδύς χώρους και v) άλλες ευαίσθητες περιοχές από τους κινδύνους των ατυχημάτων ναυσιπλοΐας. Σχετικά με τις διασυνοριακές ΘΠΠ, η χώρα οφείλει να συμμετέχει ενεργά στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (IMO) και να συντονίζει κοινές προτάσεις σε επίπεδο IMO που θα αφορούν τα συστήματα χάραξης διαδρομών και ιδιαίτερα ευαίσθητων θαλάσσιων περιοχών (PSSA).

β) Η εφαρμογή χωροταξικών εργαλείων που μπορούν να αποτρέψουν τις επιπτώσεις που προκαλεί η αγκυροβολία των πλοίων, μέσω θεσμοθέτησης ζωνών μηδενικής αγκυροβολίας και μέσω χωρισμού των περιοχών σε ζώνες.

γ) Η επιβολή χωροταξικών περιορισμών, όπως απαγόρευση της διαμετακόμισης επικίνδυνων εμπορευμάτων διαμέσω περιβαλλοντικά σημαντικών θαλάσσιων περιοχών, προκειμένου να προληφθεί η πρόκληση σοβαρών ατυχημάτων ή να επιβάλει τη χρήση τεχνικών λύσεων για την πρόληψη των συγκρούσεων με κητώδη. Επιπλέον, οι αρχές οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα ώστε να εφαρμόζεται η Σύμβαση Διαχείρισης Υδάτων Έρματος, μέσω της πραγματοποίησης επιθεωρήσεων και της παρακολούθησης.

δ) Η υλοποίηση διασυνοριακών δράσεων για την παρακολούθηση και την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, που μπορούν να περιλαμβάνουν συντονισμένα συστήματα διακυβέρνησης και καινοτόμες μεθόδους επιτήρησης. Η συμμετοχή σε συντονισμένα σχέδια έκτακτης ανάγκης και αντιμετώπισης πετρελαιοκηλίδων και άλλων συμβάντων ρύπανσης είναι απαραίτητη σε διασυνοριακό, υπόπεριφερειακό και περιφερειακό επίπεδο.

ε) Η συνεργασία με όμορα κράτη για τον χαρακτηρισμό ΘΠΠ που δεν βρίσκονται σήμερα υπό τη δικαιοδοσία εθνικού κράτους, είτε λόγω έλλειψης επίσημα αναγνωρισμένης ΑΟΖ, είτε λόγω ασάφειας αναφορικά με τα δικαιώματα ναυσιπλοΐας.

Η. Ενδεικτικές κατευθύνσεις αναφορικά με την αλιεία.

1. Δεδομένης της σημασίας και των επιπτώσεων της επαγγελματικής και της μικρής παράκτιας αλιείας για τις ελληνικές θάλασσες, στο πλαίσιο εφαρμογής της ΕΧΣΘΧ απαιτείται ισχυρός συντονισμός από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και τους αντίστοιχους φορείς για τη σύνταξη χωροταξικού πλαισίου. Το χωροταξικό αυτό πλαίσιο θα στοχεύει στην αποφυγή ή τον μετριασμό των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στην ανθεκτικότητα και στην παραγωγικότητα των ελληνικών θαλασσών.

2. Στο πλαίσιο σύνταξης του σχεδιασμού της η ΕΧΣΘΧ οφείλει να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της αλιευτικής δραστηριότητας με λήψη περιβαλλοντικών και κοινωνικών μέτρων, όπως ενδεικτικά:

α) Εφαρμογή εργαλείων διαχείρισης, όπως χωρικοί περιορισμοί στα είδη και το μέγεθος των εργαλείων, περιορισμός της αλιευτικής δραστηριότητας, εποχιακές απαγορεύσεις αλιείας, κ.λπ., με στόχο την αποφυγή μη αντιστρέψιμων επιπτώσεων για τους θαλάσσιους πόρους και τα ευάλωτα θαλάσσια είδη.

β) Υποστήριξη του αποκλεισμού των αλιευτικών δραστηριοτήτων σε περιοχές με με συρόμενα εργαλεία σε περιοχές με θεσμοθετημένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους.

γ) Απαγορεύεται η αλιεία με συρόμενα εργαλεία σε κηρυγμένους ενάλιους αρχαιολογικού χώρους, εφόσον αφορούν σε μεγάλη έκταση. Επιτρέπεται όμως στα λοιπά εργαλεία.

δ) Υποστήριξη λήψης μέτρων για τη χρήση περισσότερο επιλεκτικών εργαλείων, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στον κανονισμό για τα Τεχνικά Μέτρα (Καν(ΕΕ)2019/1241).

ε) Ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων και των εργαλείων στους ευάλωτους οικότοπους.

Θ. Ενδεικτικές κατευθύνσεις αναφορικά με τις υδατοκαλλιέργειες

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του τομέα της υδατοκαλλιέργειας, απαιτείται συντονισμένος θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και υιοθέτηση οικοσυστημικής προσέγγισης, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

2. Η άσκηση της υδατοκαλλιέργειας στην Ελλάδα, οφείλει να βρίσκεται σε συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία και τις ευρωπαϊκές Οδηγίες, κατά τη θέσπιση νομικών πλαισίων που προάγουν βιώσιμες και υπεύθυνες πρακτικές. Μεγαλύτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια και στην εφαρμογή προγραμμάτων πιστοποίησης, όπως είναι το Aquaculture Stewardship Council (ASC).

3. Στις ΘΠΠ θα πρέπει να επιτρέπονται καταρχήν φάρμες θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας που δεν επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στις χαρακτηρισμένες ως προστατευόμενες περιοχές.

Σε ό,τι αφορά την χωροθέτηση ιχθυοκαλλιεργειών με κλωβούς σε περιοχές με σημαντικά λιβάδια θαλάσσιας βλάστησης και κοραλλιογενείς σχηματισμούς, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο των Υδατοκαλλιεργειών, η χωροθέτηση μονάδων θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας σε βυθούς με θαλάσσια βλάστηση (*Posidonia oceanica*, *Cymodocea nodosa*, *Zostera marina* και *Zostera moltii*) γίνεται σύμφωνα με τους ιδιαίτερους

όρους και περιορισμούς που καθορίζονται από την κοινοτική και εθνική νομοθεσία που διέπει τα οικοσυστήματα αυτά. Επιπλέον, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η χωροθέτηση μονάδων θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας δεν επιτρέπεται πάνω από λειμώνες του είδους *Posidonia oceanica*.

Επίσης, δεν θα πρέπει καταρχήν να χωροθετούνται ιχθυοκαλλιέργειες με κλωβούς σε περιοχές με σημαντικά λιβάδια θαλάσσιας βλάστησης και κοραλλιογενείς σχηματισμούς ή/και σημαντικούς οικότοπους, περιοχές αναπαραγωγής ιχθύων και περιοχές συγκέντρωσης γόνου. Οικότοποι που είναι ευαίσθητοι στην απόρριψη οργανικής ύλης δεν είναι κατάλληλοι για την εγκατάσταση ιχθυοκαλλιεργειών ή οστρακοκαλλιεργειών. Θα πρέπει να αποφεύγεται γενικά η εγκατάσταση ιχθυοκαλλιεργειών με κλωβούς εντός ή κοντά σε ΘΠΠ.

4. Η χωροθέτηση υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων που αφορά ξενικά είδη πρέπει να υπόκειται σε αυστηρή ρύθμιση και προτείνεται να αποφεύγεται εντελώς εντός των ΘΠΠ.

Για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου «Χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών», όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και είναι σε ισχύ, ο οποίος μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία με την αριθμ. 1333/153983/2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5158).

I. Κατευθύνσεις για τον θαλάσσιο τουρισμό και τις συναφείς δραστηριότητες αναψυχής

1. Η ΕΧΣΘΧ συμβάλει στη ρύθμιση των δραστηριοτήτων του τουρισμού κρουαζιέρας και του yachting με στόχο τη μείωση στον ελάχιστο δυνατό βαθμό του κινδύνου ατυχημάτων και τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων αυτών στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές και στους θαλάσσιους χώρους που χρίζουν ειδικού καθεστώτος διαχείρισης.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι παρακάτω κατευθύνσεις χωροταξικής ρύθμισης:

α) Εφαρμογή αυστηρού περιορισμού και εφαρμογή ουδέτερων ζωνών ως προς την ελάχιστη απόσταση πλεύσης, πρόσδεσης ή ελλιμενισμού των κρουαζιερόπλοιων από τα όρια θεσμοθετημένων ΘΠΠ, θεσμοθετημένων ενάλιων αρχαιοτήτων ή άλλων θαλάσσιων χώρων με ειδικό καθεστώς προστασίας.

β) Ρύθμιση της χορήγησης άδειας ναυσιπλοΐας σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο ενημερωμένης διαδικασίας, με τη στενή συμμετοχή των υπεύθυνων διαχείρισης των ΘΠΠ για τον περιορισμό των κινδύνων.

γ) Χρήση ειδικών εργαλείων θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, όπως είναι οι Ιδιαίτερα Ευαίσθητες Θαλάσσιες Περιοχές, γνωστές (PSSA), του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO), ώστε να αποτρέπονται ατυχήματα και οι συνακόλουθες περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους.

δ) Προσδιορισμός χωροταξικής στρατηγικής για τη ναυσιπλοΐα αναψυχής σε εθνικό επίπεδο, που θα διασφαλίζει τη βιώσιμη χρήση της θάλασσας, θα αντιμετωπίζει τις συγκρούσεις μεταξύ της ναυσιπλοΐας αναψυχής και άλλων χρηστών, θα δημιουργεί ένα στρατηγικό όραμα για τις μαρίνες, θα σχεδιάσει περιοχές αγκυροβόλησης και θα αντιμετωπίζει τη θέμα της ρύπανσης και των υπολοίπων επιπτώσεων.

ε) Ανάπτυξη συστήματος κατανομής θέσεων ελλιμενισμού (BerthAllocation) που διασφαλίζει την κατανομή ελλιμενισμού (διαχείριση ροής προσεγγίσεων) κρουαζιερόπλοιων

2. Επιπλέον, η διασφάλιση διακρατικών συνεργασιών είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου να:

α) προαχθούν, μέσω περιφερειακών κανονισμών, αυστηρότεροι έλεγχοι των ατμοσφαιρικών ρύπων που προκαλεί ο τομέας της κρουαζιέρας

β) δημιουργηθούν, να υιοθετηθούν και να εφαρμοστούν άμεσα, βελτιωμένοι κανόνες ρύθμισης των δραστηριοτήτων του τομέα κρουαζιέρας σε σχέση με την προστασία των θαλασσών, σύμφωνα με την Σύμβαση της Βαρκελώνης, μέσω συγκεκριμένου περιφερειακού σχεδίου δράσης.

ΙΑ. Ενδεικτικές κατευθύνσεις αναφορικά με τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους

1. Το ενάλιο πολιτιστικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό πόρο, από κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική άποψη.

2. Για την προστασία του ενάλιου πολιτιστικού περιβάλλοντος, τα κράτη, στο θαλάσσιο χώρο των οποίων εντοπίζονται οι αρχαιολογικές θέσεις, οφείλουν να θέτουν περιορισμούς και απαγορεύσεις για την άσκηση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Ειδικά για ενάλιες αρχαιολογικές τοποθεσίες λαμβάνονται ειδικά μέτρα προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης με στόχο την ανάπτυξη του καταδυτικού και πολιτιστικού τουρισμού.

ΙΒ. Ενδεικτικές κατευθύνσεις για τους οργανωμένους υποδοχείς στο θαλάσσιο χώρο - θαλάσσια επιχειρηματικά πάρκα

Με τον όρο Θαλάσσια Επιχειρηματικά Πάρκα νοούνται οι κατηγορίες Επιχειρηματικών Πάρκων και ΟΥΜΕΔ που αναπτύσσονται στον θαλάσσιο και παράκτιο χερσαίο χώρο.

1. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας-Θαλάσσια Αιολικά Πάρκα

Στις Ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί Γαλάζιας Ανάπτυξης και Γαλάζιας Ενέργειας γίνεται σαφές ότι η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ με εγκατάσταση θαλάσσιων αιολικών πάρκων και έργων αξιοποίησης ωκεάνιας/κυματικής ενέργειας, αποτελεί βασική επιδίωξη μέχρι το 2050.

Η Ελλάδα διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων. Συγκεκριμένα, το Αιγαίο διαθέτει ένα από τα ισχυρότερα αιολικά δυναμικά παγκοσμίως και υφίσταται η δυνατότητα διασύνδεσης των ελληνικών νησιών με υποθαλάσσια καλώδια, διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη τα τελευταία χρόνια.

2. Καινοτόμα Θαλάσσια Επιχειρηματικά Πάρκα:

Προτείνεται η δημιουργία:

α) Μονάδων καλλιέργειας, συλλογής και παραγωγής βιοκαυσίμου από φύκια (alga).

β) Μονάδων συλλογής και επεξεργασίας νεκρών φυτών Ποσειδωνίας (Posidonia Oceanica).

γ) Μονάδων καλλιέργειας, συλλογής και επεξεργασίας θαλάσσιων μυκητών για την φαρμακοβιομηχανία.

δ) Μονάδων Αποκατάστασης Βαθέων Υδάτων.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΧΕΡΣΑΙΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Άρθρο 5

Σχέση μεταξύ θαλάσσιου και χερσαίου χωρικού σχεδιασμού

Η απαίτηση να λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας κατά την κατάρτιση, αξιολόγηση και εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού καταδεικνύει την ανάγκη, να προδιαγράφεται, μεταξύ των βασικών αρχών πολιτικής, για ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο συμμόρφωσης και συμβατότητας με τον υφιστάμενο χωροταξικό σχεδιασμό καθώς και με τις προτεραιότητες για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις.

Άρθρο 6

Γενικό πλαίσιο εναρμόνισης του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού με τα θεσμοθετημένα Χωροταξικά Πλαίσια

1. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια θα ευθυγραμμίζονται και θα αλληλοεπιδρούν με τα θεσμοθετημένα Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού που καθορίζουν το πλαίσιο πολιτικής για το σχεδιασμό του χερσαίου χώρου, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου χώρου.
2. Στην περίπτωση δραστηριοτήτων με ταυτόχρονη ανάπτυξη υποδομών στο χερσαίο και θαλάσσιο παράκτιο χώρο, τα αντίστοιχα χωρικά πλαίσια και οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν την ολιστική προσέγγιση και διαχείριση του παράκτιου χώρου (χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα) σε συμφωνία με το Πρωτόκολλο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ανάπτυξη υποδομών και δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο θα ορίζεται από τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια με αναφορά στην ΕΧΣΘΧ.

Άρθρο 7

Διαχείριση επιπτώσεων από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

1. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις στις θαλάσσιες περιοχές και στα αντίστοιχα κατ' επέκταση χερσαία τμήματα από την εφαρμογή των προτάσεων των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων πρέπει να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν από τις σχεδιαστικές αρχές κατά τη διαδικασία εκπόνησης των σχεδίων.
2. Η αξιολόγηση θα λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της θαλάσσιας περιοχής και τη συμβατότητα των προτεινόμενων δραστηριοτήτων με υφιστάμενες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες εντός της ίδιας θαλάσσιας ενότητας καθώς και στο αντίστοιχο χερσαίο τμήμα.
3. Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια θα λαμβάνουν υπόψη τόσο τις πιθανές επιπτώσεις από μεμονωμένες δραστηριότητες όσο και τις σωρευτικές επιπτώσεις από την ταυτόχρονη ανάπτυξη διαφορετικών δραστηριοτήτων σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Άρθρο 8

Μηχανισμός διαχείρισης και εναρμόνισης Θαλάσσιου και Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού

- 1.** Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια θα επανεκτιμούν και θα εξελίσσουν, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη εξαιρέσεων, ενδεχόμενες υφιστάμενες κατευθύνσεις και ρυθμίσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για το θαλάσσιο χώρο, λειτουργώντας συμπληρωματικά ως προς αυτά και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα επαναπροσδιορισμού αυτών σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες αναθεώρησης των Θαλάσσιων και Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων.
- 2.** Η αλληλεπίδραση των Θαλάσσιων και Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων θα εξασφαλίζεται μέσω ενός συνδεδετικού μηχανισμού εποπτείας και παρεμβάσεων κατά τις φάσεις εκπόνησης, εφαρμογής και αναθεώρησης των σχεδίων με στόχο την αποτελεσματική διασφάλιση της ολοκληρωμένης διαχείρισης του παράκτιου και του θαλάσσιου χώρου.
- 3.** Ο μηχανισμός θα υποστηρίζεται κατά περίπτωση από κοινή βάση δεδομένων για τη διευκόλυνση του σχεδιασμού και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Άρθρο 9

Κανόνες χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης του θαλάσσιου χώρου στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης θαλάσσιου και χερσαίου χωρικού σχεδιασμού.

- 1.** Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων ανεξαρτήτως του χωρικού πεδίου εφαρμογής τους (χερσαίος ή θαλάσσιος χώρος).
- 2.** Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον χερσαίο χώρο (συμπεριλαμβανομένου και του χερσαίου παράκτιου χώρου).
- 3.** Οι κατευθύνσεις και οι κατά περίπτωση ρυθμίσεις που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο (θαλάσσια ύδατα και θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης) και περιλαμβάνονται σε Ειδικά και Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, μπορούν να συντονίζονται, να εξειδικεύονται και να συμπληρώνονται σε επίπεδο θαλάσσιας χωρικής ενότητας από το οικείο Θαλάσσιο Χωροταξικό Πλαίσιο.
- 4.** Τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια, κατά την κατάρτισή τους, λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον θαλάσσιο χώρο (θαλάσσια ύδατα και θαλάσσιο τμήμα της παράκτιας ζώνης), έτσι ώστε να αλληλοτροφοδοτούνται με απώτερο στόχο τη συνεκτικότητα μεταξύ του Θαλάσσιου και του Χερσαίου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου.
- 5.** Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια κατά την κατάρτισή τους, λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις των θεσμοθετημένων Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων για το τμήμα που αφορά στον χερσαίο χώρο, έτσι ώστε να αλληλοτροφοδοτούνται με απώτερο στόχο τη συνεκτικότητα μεταξύ του Θαλάσσιου και του Χερσαίου Χωροταξικού Σχεδιασμού.
- 6.** Χρήσεις ή δραστηριότητες του θαλάσσιου χώρου που έχουν περιληφθεί σε πολεοδομικά σχέδια και εμπίπτουν στο αντικείμενο ρύθμισης των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων ενσωματώνονται στα τελευταία μέσω της διαδικασίας ανάδρασης.
- 7.** Τροποποιήσεις των κατευθύνσεων και των κατά περίπτωση ρυθμίσεων που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο και περιλαμβάνονται σε ένα Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο, μπορούν να επέλθουν μέσω των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων, μόνον εφόσον παρέχεται ρητώς η σχετική δυνατότητα από το το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο.

8. Τροποποιήσεις των κατευθύνσεων και των κατά περίπτωση ρυθμίσεων που αφορούν στον θαλάσσιο χώρο και περιλαμβάνονται σε ένα Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο, μπορούν να επέλθουν μέσω των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων, εφόσον προκύπτει τεκμηριωμένη ανάγκη κατά τη διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης ή/και στο πλαίσιο της έκθεσης αξιολόγησης της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν.4546/2018 (Α' 101) όπως ισχύει.

9. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ασάφειες ή αντικρουόμενες κατευθύνσεις μεταξύ διαφορετικών Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων όμορων θαλάσσιων χωρικών ενοτήτων, συγκαλείται, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.), το οποίο γνωμοδοτεί για την άρση της ασάφειας ή αντίκρουσης. Κατόπιν, τροποποιούνται τα αντίστοιχα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια, στα σημεία που κρίθηκε απαραίτητο, σύμφωνα με τη διαδικασία με την οποία είχαν εγκριθεί.

10. Όμοια διαδικασία ακολουθείται και σε περίπτωση ασαφειών ή αντικρουόμενων κατευθύνσεων μεταξύ ενός Θαλάσσιου Χωροταξικού Πλαισίου και ενός Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου με χωρικό επίπεδο αναφοράς την ίδια θαλάσσια χωρική ενότητα.

Άρθρο 10

Διασφάλιση διαδικασιών ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών - Κατευθύνσεις προσαρμογής του συστήματος χωρικού σχεδιασμού στις υποχρεώσεις που απορρέουν στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, διεθνούς και ευρωπαϊκής κλίμακας

1. Ο σχεδιασμός και η διαχείριση των παράκτιων ζωνών θα πρέπει να αποσκοπεί στη διαφύλαξη και την αειφόρο ανάπτυξή τους. Γι' αυτό απαιτείται συγκεκριμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση σε όλα τα επίπεδα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού .

2. Το περιεχόμενο των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων και εν γένει όλων των χωρικών σχεδίων του συστήματος σχεδιασμού, θα πρέπει να μην έρχεται σε σύγκρουση με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ), δεδομένου ότι το τελευταίο περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα διατάξεων, οι οποίες θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή σε διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού και διοικητικές βαθμίδες, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

3. Κατά την εκπόνηση των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα ώστε να διασφαλίζεται ένα πλαίσιο που θα ευνοεί την υιοθέτηση μιας συντονισμένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης σχεδιασμού στον παράκτιο χώρο, με τη συμμετοχή τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών, οικονομικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

4. Κατά την εκπόνηση των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων περιλαμβάνεται ειδική αναφορά στην πολυπλοκότητα και τρωτότητα των παράκτιων οικοσυστημάτων και στις αλληλεπιδράσεις των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στον παράκτιο χώρο (χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα).

5. Επίσης διασφαλίζεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εναρμόνισης με τις προβλέψεις των Χερσαίων Χωρικών Σχεδίων ιδίως σε σχέση με τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο χερσαίο τμήμα του παράκτιου χώρου, λαμβάνοντας υπόψη ωστόσο το γεγονός ότι ο σχεδιασμός χρήσεων γης του χερσαίου παράκτιου αποτελεί μια δυναμική διαδικασία που ρυθμίζεται κατά κανόνα από τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Άρθρο 11

Κατευθύνσεις και Εργαλεία Εφαρμογής του Θ.Χ.Σ.

1. Δεδομένου του μεγάλου πλήθους των Υπουργείων που κατέχουν γεωχωρικά δεδομένα τίθεται πρόταση σύστασης Επιτροπής Ελέγχου Γεωχωρικών Δεδομένων σε Εθνικό Επίπεδο έτσι ώστε να αξιοποιηθούν τα πολυπληθή αλλά όχι συμβατά και ομογενοποιημένα μεταξύ τους γεωχωρικά δεδομένα.

2. Στην μελέτη και έρευνα για τις «Κατευθύνσεις και Εργαλεία Εφαρμογής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου» προτείνεται σε αναλυτικό επίπεδο να:

i) Υλοποιηθεί έρευνα για ύπαρξη ή/και δημιουργία γεωχωρικών δεδομένων που συλλέχθηκαν/ενσωματώθηκαν στην δημιουργηθείσα ήδη Γεω-Βάση Δεδομένων του έργου ΘΑΛ-ΧΩΡ1

ii) Εξεταστεί η συμβατότητα των χαρτογραφικών κλιμάκων που δημιουργήθηκαν τα υπόβαθρα του ΘΑΛ-ΧΩΡ1 όχι μόνον ως προς τον τύπο τους αλλά και -κυρίως- στην δυνατότητα χωρικής συμβατότητας που επιτυγχάνεται στα ψηφιακά – χαρτογραφικά υπόβαθρα με την ύπαρξη αν όχι ταυτόσημων κλιμάκων τουλάχιστον ομαδοποιήσεων στις πλησιέστερες μεταξύ τους κλίμακες. Η επιλεγείσα ομαδοποίηση των κλιμάκων για λόγους τόσο πρακτικούς (συμβατότητα – συγκρισιμότητα) όσο και θεωρητικούς (διοικητικές και φυσιογραφικές χαρτογραφικές οντότητες) είναι η εξής:

-Χαρτογραφικά -ψηφιακά υπόβαθρα κλίμακας 1:50.000 και 1:100.000. Η κλίμακα αυτή χρησιμοποιείται για φυσικό σχεδιασμό.

-Χαρτογραφικά -ψηφιακά υπόβαθρα κλίμακας 1:250.000 και 1:500.000. Η κλίμακα αυτή είναι του περιφερειακού σχεδιασμού.

-Χαρτογραφικά -ψηφιακά υπόβαθρα κλίμακας 1:1.000.000. Η κλίμακα αυτή συναντάται κυρίως σε επίπεδο μεγάλου διαμερισμού (Βόρειο – Νότιο τμήμα της χώρας), ολόκληρης της χώρας αλλά και ευρύτερων θαλάσσιων περιοχών. Ενδιάμεσες ή ελαφρώς μικρότερες κλίμακες (>1:1000000) θα πρέπει να ενσωματωθούν ανάλογα με την αναγκαιότητά τους.

-Τοπολογικοί χάρτες

Στην παραπάνω υλοποίηση της συμβατότητας μεταξύ των υπαρχουσών κλιμάκων πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η δημιουργία συμβατότητας από μεγάλες κλίμακες προς μικρότερες είναι σχετικά χωρίς δυσκολία πραγματοποιήσιμη, ενώ το αντίθετο γεννά απώλεια πληροφορίας και άρα πρέπει να ληφθούν υπόψη και να αναλυθούν η γενίκευση, η απώλεια πληροφορίας καθώς και τα σφάλματα συγκερασμού ποσοτικής με χωρική/ποσοτική πληροφορία.

iii) Μελετηθεί η δυνατότητα δυναμικής επικαιροποίησης των Γ.Β.Δ. με δυνατότητες εισαγωγής-επικαιροποίησης-διόρθωσης τόσο της υπάρχουσας χωρικής και ποσοτικής πληροφορίας. Η δυνατότητα πρόσβασης θα πρέπει να είναι περιορισμένης δυνατότητας για εγκεκριμένους χρήστες και η μεταβολή της Γεω-Βάσης θα είναι προσωρινή έως ότου ελεγχθεί από τον ειδικό επιστήμονα-υπεύθυνο για την ομαλή λειτουργία της.

iv) Ορισθεί το χρονικό διάστημα της περιόδου επικαιροποίησης και ελέγχου της Γεω-Βάσης Δεδομένων. Θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στην υπεύθυνη ομάδα δημιουργίας-ελέγχου της Γεω-Βάσης σημαντικών αλλαγών ακόμη και στον αρχικό σχεδιασμό της σε πολύ σημαντικές περιπτώσεις όπως αλλαγή Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής και αλλαγή Εθνικής Πολιτικής.

v) Ορισθούν και άλλες πιλοτικές περιοχές που να επιβεβαιώνουν τη χρηστικότητα και την αξιοπιστία της Γεω-Βάσης

vi) Επισημανθούν προοπτικές αξιοποίησης της υπάρχουσας Γεω-Βάσης από Επενδύσεις του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα και από Διακρατικές Συνεργασίες

vii) Υλοποιηθεί Δημόσια Διαβούλευση, με ενεργή την γνώμη των πολιτών εφ' όσον δεν παρακωλύουν το σύνολο του έργου

viii) Υλοποιηθούν δυνητικά μελέτες κόστους-οφέλους (cost-benefit analysis).

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Άρθρο 12

Βασικές Κατευθύνσεις και ενδεικτικά όρια του Εθνικού Θαλάσσιου Χώρου

Η περιφερειοποίηση του θαλάσσιου χώρου για την εκπόνηση Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων (Θ.Χ.Π.) θεμελιώνεται από τις ακόλουθες βασικές κατευθύνσεις:

A. Βασικές Κατευθύνσεις:

- 1.** Η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα ευαίσθητο σημείο της Λεκάνης της Μεσογείου, αποτελώντας μία 'γέφυρα' μεταξύ της Ευρωπαϊκής οικογένειας από τη μία πλευρά και των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Ασίας από την άλλη, αποτελεί δε και ένα εμπορικό και ενεργειακό 'σταυροδρόμι'. Διάφορα σημαντικά ζητήματα γεωπολιτικής σημασίας συνδέονται με αυτή την ιδιαίτερη θέση και τον θαλάσσιο χώρο της, π.χ. ενεργειακά, διεθνείς μεταφορές και εμπόριο, μεταναστευτικό, πολιτικές κρίσεις, ζητήματα ασφάλειας.
- 2.** Οι περιοχές εκπόνησης των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων πρέπει να εντάσσονται σε ένα συνολικό αναπτυξιακό όραμα της χώρας για την αξιοποίηση της θέσης αυτής και του θαλάσσιου χώρου της. Οι στρατηγικές επιλογές του πρέπει να ολοκληρώνονται με λοιπές επιλογές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- 3.** Η επιλογή των Θαλάσσιων Περιοχών πρέπει να αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες των επιμέρους περιοχών, σε εναρμόνιση με τις στρατηγικές επιλογές της χώρας. Ακόμη πρέπει να αξιοποιεί τις νέες προοπτικές που διαμορφώνονται σε διάφορους τομείς από τις εν λόγω επιλογές, αλλά και τις εξελίξεις του ευρύτερου περιβάλλοντος. Η αξιολόγηση των παραγόντων αυτών και η δυνατότητα χάραξης αποτελεσματικής στρατηγικής δεν πρέπει να έχουν ως υποδοχέα έναν κατακερματισμένο χώρο και ως εκ τούτου έναν αποσπασματικό χαρακτήρα, αλλά πρέπει να υλοποιηθούν σε ευρύτερες Θαλάσσιες Περιοχές που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη κρίσιμη μάζα (πληθυσμού, φάσματος οικονομικών δραστηριοτήτων, εύρους και ποικιλίας διατιθέμενων πόρων, υποδομών γνώσης και καινοτομίας, κ.ά.).
- 4.** Οι διαφορετικές χωρικές ενότητες στον θαλάσσιο χώρο εμφανίζουν ένα διαφορετικό αναπτυξιακό πρότυπο και υπόκεινται σε διαφορετικού χαρακτήρα και έντασης πιέσεις, στοιχείο που οριοθετεί την ανάγκη μίας διαφορετικής διαχείρισης στο πλαίσιο εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων. Ακόμη είναι προικισμένες με φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους διαφορετικής σημαντικότητας, καθεστώτος προστασίας, κ.ά., που πρέπει να ληφθούν υπόψιν, καθώς εμπεριέχουν διαφορετικές προοπτικές αξιοποίησης αλλά και κινδύνους ανά Θαλάσσια Περιοχή.
- 5.** Ποιοτικά χαρακτηριστικά θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως αυτά αποτυπώνονται σε επιμέρους εξειδικεύσεις που αφορούν τις 11 παραμέτρους (descriptors) της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (MSFD) και ενδεχόμενους συντελεστές βαρύτητας αυτών. Η διαφοροποίηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του εν λόγω περιβάλλοντος απαιτεί μία διαφορετική στρατηγική σε κάθε Θαλάσσια Περιοχή για τη διασφάλιση της αειφορίας και της ανθεκτικότητας των διαθέσιμων πόρων, ενταγμένη στη συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας για την αξιοποίηση και προστασία του θαλάσσιου πλούτου της.

6. Με τον θαλάσσιο και χερσαίο νησιωτικό χώρο της χώρας να βρίσκεται σε μία από τις πλέον βεβαρυσμένες από άποψη περιβαλλοντικού κινδύνου περιοχές του πλανήτη – τη Μεσόγειο – και τη διαφορετική ένταση της σχέσης αλληλεπίδρασης του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου, διαφορετικές θαλάσσιες περιοχές χρήζουν διαφορετικής αντιμετώπισης. Η διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος από την άποψη των κινδύνων που η κλιματική αλλαγή επιφέρει, απαιτεί μία ολιστική και ολοκληρωμένη θεώρηση σε ευρύτερες χωρικές ενότητες, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματικότερη διαμόρφωση και υλοποίηση σχετικών πολιτικών.

7. Αξιοποίηση των διαμορφωμένων λειτουργικών σχέσεων – διασυνδέσεων μεταξύ επιμέρους υποπεριοχών των χωρικών οντοτήτων (νησιωτικών περιοχών) του θαλάσσιου χώρου και των σχετικών λειτουργικών ενότητων που αυτές ήδη έχουν διαμορφώσει και είναι ορατές στο επίπεδο του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού. Η εναρμόνιση των προτεινόμενων Θαλάσσιων Περιοχών με τις ήδη υπάρχουσες λειτουργικές χωρικές οντότητες θα προσθέσει αξία στη μελλοντική αναπτυξιακή πορεία των εν λόγω περιοχών, αξιοποιώντας υπάρχουσες δικτύσεις, ενισχύοντας τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των χρήσεων του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου, ανοίγοντας νέες προοπτικές σε ήδη διαμορφωμένα χωρικά και κοινωνικοοικονομικά πρότυπα.

Β. Σημαντικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι Θαλάσσιες Περιοχές εκπόνησης των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων

Σημαντικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι προτεινόμενες Θαλάσσιες Περιοχές εκπόνησης των Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων είναι:

1. Μείωση των συγκρούσεων μεταξύ των θαλάσσιων χρήσεων. Περιοχές του εθνικού θαλάσσιου χώρου, οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλη συγκέντρωση ή πιέσεις από την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και ταυτόχρονη επικάλυψη ή/και συνύπαρξη ενός σημαντικού περιβαλλοντικού στοιχείου, θα πρέπει να περιληφθούν στην ίδια Θαλάσσια Περιοχή και να μην διαχωριστούν, προκειμένου το προς εκπόνηση σχετικό με την περιοχή αυτή Θαλάσσιο Χωροταξικό Πλαίσιο να είναι σε θέση να μελετήσει και να διαχειριστεί συνολικά τις παραπάνω ιδιαιτερότητες.

2. Αύξηση των συνεργειών μεταξύ των θαλάσσιων χρήσεων. Περιοχές του εθνικού θαλάσσιου χώρου, οι οποίες είναι κατάλληλες να υποδεχθούν δραστηριότητες που μπορούν να συνυπάρχουν, π.χ. θαλάσσια αιολικά πάρκα και μονάδες υδατοκαλλιέργειας πρέπει να επιδιώκονται στο πλαίσιο της κάθε μίας εκ των τεσσάρων Θαλάσσιων Περιοχών.

3. Διαφύλαξη του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων του. Περιοχές που εντάσσονται π.χ. σε μία περιοχή Natura, θα πρέπει να ολοκληρώνονται χωρικά στην ίδια Θαλάσσια Περιοχή, προκειμένου το επερχόμενο Θαλάσσιο Χωροταξικό Πλαίσιο να μελετήσει χωρίς ασυνέχειες τον εν λόγω φυσικό πόρο.

4. Διαφύλαξη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Περιοχές στις οποίες εντοπίζονται στοιχεία της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να οριοθετηθούν και να προστατευτούν από άλλες χρήσεις, οι οποίες μπορούν να επιφέρουν σημαντικές αλλοιώσεις της κληρονομιάς αυτής.

Με βάση τα παραπάνω και σύμφωνα με το ν. 4546/2018 όπως ισχύει, τα όρια των προτεινόμενων θαλάσσιων περιοχών εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 13

Συσχέτιση Στρατηγικών Επιλογών Εθνικού Επιπέδου με τις Θαλάσσιες Περιοχές Εκπόνησης Θαλάσσιων Χωροταξικών Πλαισίων

Α. Η συσχέτιση των θαλάσσιων περιοχών στηρίζεται στην εποπτική αξιολόγηση των στρατηγικών κατευθύνσεων των επιλογών αυτών και των χωρικών τους ανάλογων από τη μία πλευρά και των χωρικών ορίων των προτεινόμενων Θαλάσσιων περιοχών από την άλλη.

Η υποδιαίρεση του θαλάσσιου χώρου σε υποπεριοχές και η οριοθέτηση τους, βρίσκεται σε αρμονία με τις στρατηγικές επιλογές του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού που επέχει θέση Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής.

Β. Η προτεινόμενη διαίρεση του εθνικού θαλάσσιου χώρου σε Θαλάσσιες υποπεριοχές εναρμονίζεται με τις στρατηγικές επιλογές του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία.

Οι περιοχές εντός του εθνικού θαλάσσιου χώρου ή στο παράκτιο τμήμα αυτού ή με σημαντική επίδραση στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο, οι οποίες αποτελούν σημαντικούς πόλους εξόρυξης, απαντώνται σε διακριτές θέσεις εντός των Θαλάσσιων Περιοχών. Στο πλαίσιο αυτό καθίσταται εφικτή η ενιαία διαχείριση των επιπτώσεων από την εξορυκτική δραστηριότητα (ενδεχόμενη ρύπανση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, ρύπανση από τη μεταφορά των υλικών εξόρυξης, ρύπανση από τις λιμενικές υποδομές για τον σκοπό αυτό, διαχείριση αποβλήτων, κ.ά.) στα σχεδιαζόμενα αντίστοιχα Θ.Χ.Π. που αφορούν στις Θαλάσσιες Περιοχές. Ακόμη καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός των συγκρούσεων με άλλες θαλάσσιες χρήσεις για την οριστικοποίηση της χωροθέτησης αυτών στις αντίστοιχες θαλάσσιες περιοχές.

Αντίστοιχα οι προβλεπόμενοι πόλοι επέκτασης (παράκτιος χώρος των Θ.Π.) ή οι ευρείες περιοχές στήριξης (παράκτιος χώρος των Θ.Π.) της βιομηχανίας emπίπτουν στον παράκτιο χώρο κάθε μίας εκ των τεσσάρων προτεινόμενων Θαλάσσιων Περιοχών, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα μιας ενιαίας διαχείρισης του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου εντός κάθε Θ.Π.

Οι θαλάσσιες πύλες εισόδου έχουν διακριτό ρόλο και χρήζουν ιδιαίτερης διαχείρισης στο πλαίσιο των αντίστοιχων Θ.Χ.Π. για την προστασία των παράκτιων οικοσυστημάτων και την ταυτόχρονη λειτουργία των εν λόγω πυλών ως κόμβων εμπορευματικών και επιβατηγών μεταφορών στον θαλάσσιο χώρο.

Γ. Οι στρατηγικές επιλογές σχετικά με τη χωρική οργάνωση του τομέα του τουρισμού σε εθνικό επίπεδο βρίσκονται σε αρμονία με την υποδιαίρεση σε Θαλάσσιες Περιοχές.

Σημαντικά είναι και τα προστατευόμενα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα (π.χ. το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο της Αλονήσου στις Σποράδες), που απλώνονται περιμετρικά της περιοχής αυτής και χρήζουν ιδιαίτερης μέριμνας στο πλαίσιο της προστασίας και διαχείρισης των συγκρούσεων με άλλες χρήσεις και δραστηριότητες. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελεί επίσης το ανάπτυγμα των σημαντικών λιμενικών πυλών εισόδου στο βόρειο ανάπτυγμά της αλλά και στο δυτικό (Λιμάνι Βόλου) και των πιέσεων που ασκούν στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο από την εμπορευματική, κυρίως, δραστηριότητα.

Εμφανίζονται σημαντικές πιέσεις εξ αιτίας της έντονης τουριστικής ανάπτυξης των νησιωτικών περιοχών – και δη ενός μαζικού προτύπου – κάποιες από τις οποίες αποτελούν κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς σε παγκόσμιο επίπεδο (π.χ. Μύκονος, Ρόδος). Οι πιέσεις που ασκούνται στα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα είναι πολύ σημαντικές σε όλη την έκταση της περιοχής. Σημαντική είναι και η μεταλλευτική δραστηριότητα που προβλέπεται (και ασκείται) σε έναν αριθμό των νησιών (π.χ. η Μήλος), με σημαντικές

επιπτώσεις στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον (ρύπανση, προβλήματα από τη μεταφορά των μεταλλευτικών προϊόντων, διαχείριση των απορριμμάτων τους, κ.ά.). Ακόμη οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν έναν σημαντικό παράγοντα υποβάθμισης του θαλάσσιου και παράκτιου χώρου, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο, όπου αυξάνεται η ένταση και η συχνότητά τους λόγω της έντονης τουριστικής κίνησης. Η διαχείριση του θαλάσσιου χώρου οφείλει επίσης να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την προστασία του πλήθους των προστατευόμενων περιοχών που βρίσκονται διάσπαρτες σε όλο το ανάπτυγμα της εν λόγω περιοχής.

Σημαντική είναι η Θαλάσσια Περιοχή που εντάσσεται το νησί της Κρήτης. Η Κρήτη αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της χώρας, με γεωπολιτική σημασία, στην καρδιά του Μεσογειακού χώρου, αλλά και έναν πολύ σημαντικό τουριστικό προορισμό με διεθνή εμβέλεια. Η Θαλάσσια Περιοχή της Κρήτης βρίσκεται αντιμέτωπη με σημαντικές προκλήσεις, που συνδέονται, μεταξύ άλλων, και με το ενδιαφέρον για έρευνα και εξόρυξη υδρογονανθράκων στα νοτιοδυτικά και δυτικά τμήματα του θαλάσσιου χώρου της Κρήτης. Το παράκτιο τμήμα της Κρήτης χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα οικοσυστήματα, περιοχές NATURA κ.ά., Το θαλάσσιο περιβάλλον της επίσης χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος απειλούμενων και προστατευόμενων ειδών ιχθυοπανίδας, τμήματα δε αυτού εντάσσονται στο πλαίσιο της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα εξ αιτίας των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών και γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών τους, που τα καθιστούν κατάλληλα για την επιβίωση απειλούμενων, βαθιά καταδυόμενων, θαλάσσιων θηλαστικών. Το μέγεθος της νησιωτικής περιοχής της Κρήτης, συγκρινόμενο με τα υπόλοιπα νησιά του εθνικού θαλάσσιου χώρου, η εντατική εκμετάλλευση του παράκτιου χώρου και των οικοσυστημάτων αυτού, οι ιδιαιτερότητες του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων του, καθώς και το ενδιαφέρον για την έρευνα και εξόρυξη υδρογονανθράκων, καθιστούν την Κρήτη μία ξεχωριστή προς εξέταση χωρική οντότητα.

Η Θαλάσσια Περιοχή που εντάσσονται τα νησιά του Ιονίου αποτελεί το δυτικό μέτωπο της χώρας. Πέντε (5) από αυτά ανήκουν στην Ομάδα II του Γενικού Πλαισίου για τον Τουρισμό – Ζάκυνθος, Ιθάκη, Κέρκυρα, Κεφαλονιά και Λευκάδα – με την Κέρκυρα και τη Ζάκυνθο να αποτελούν σημαντικούς πόλους έλξης τουριστικών ροών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Με βάση τις παραπάνω επισημάνσεις, καταδεικνύεται ότι αντιμετωπίζονται οι ιδιαιτερότητες – αναπτυξιακές, περιβαλλοντικές και άλλες – του εθνικού θαλάσσιου χώρου, μέσα από την κατάλληλη οριοθέτηση Θαλάσσιων Περιοχών, τα όρια των οποίων θα οριστούν με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εντός των ορίων των περιοχών αυτών εντάσσονται νησιωτικά συμπλέγματα και τμήματα του χερσαίου παράκτιου και του θαλάσσιου χώρου, τα οποία συνιστούν διακριτές οντότητες για τη χάραξη και εξειδίκευση της Εθνικής Θαλάσσιας Στρατηγικής.

Σχετικά με την πρόβλεψη του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό για την ανάπτυξη ενός αριθμού κέντρων υποστήριξης θαλάσσιου τουρισμού σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Η Λέσβος, η Θεσσαλονίκη και η Καβάλα σε συνδυασμό με τον Βόλο και τη Σκιάθο εντάσσονται στην ίδια Θαλάσσια Περιοχή και συνιστούν ένα δίκτυο κέντρων υποστήριξης του θαλάσσιου τουρισμού σε αυτή.
- Το Λαύριο, η Νάξος, η Σύρος, η Ρόδος και η Κως δημιουργούν ένα δίκτυο κέντρων υποστήριξης θαλάσσιου τουρισμού που καλύπτει τον θαλάσσιο χώρο και το νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων και της Δωδεκανήσου.
- Το Ηράκλειο, σε συνδυασμό με τα Χανιά, συνιστούν κέντρα υποστήριξης θαλάσσιου τουρισμού που εντάσσονται στη Θαλάσσια Περιοχή της Κρήτης και εξυπηρετούν κυρίως την ευρύτερη περιοχή της Κρήτης.

- Τέλος, το δυτικό θαλάσσιο μέτωπο της χώρας καλύπτεται από έναν αριθμό κέντρων υποστήριξης θαλάσσιου τουρισμού, στον οποίο περιλαμβάνονται η Κέρκυρα, η Λευκάδα, η Πάτρα και η Καλαμάτα, περιοχές που εντάσσονται συνολικά στη ίδια Θαλάσσια Περιοχή.

Με βάση τα παραπάνω, η υποδιαίρεση του θαλάσσιου χώρου βρίσκεται σε αρμονία με την επιλογή ανάπτυξης του θαλάσσιου τουρισμού και τον προβλεπόμενο αριθμό κέντρων υποστήριξης του τουριστικού αυτού προϊόντος, δημιουργώντας συνεκτικά δίκτυα μέσα σε κάθε Θαλάσσια Περιοχή, που συνδυάζουν την επισκεψιμότητα του νησιωτικού και παράκτιου χώρου και του χερσαίου τμήματος της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται η δυνατότητα της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης των λοιπών χρήσεων στον θαλάσσιο χώρο των Θαλάσσιων υποπεριοχών, αλλά και της διαχείρισης πιθανών συγκρούσεων με άλλες χρήσεις του παράκτιου και θαλάσσιου χώρου (π.χ. αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, ενέργεια προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων) ή ακόμη ανάπτυξης συνεργειών.

Δ. Το Ειδικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις και τους γενικούς κανόνες για τη χωροθέτηση έργων ΑΠΕ στο σύνολο της επικράτειας. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπονται ειδικά κριτήρια για τη χωροθέτηση μονάδων παραγωγής αιολικής ενέργειας στον θαλάσσιο χώρο και τις ακατοίκητες νησίδες, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν το κατάλληλο αιολικό δυναμικό.

Ε. Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός στον τομέα των υδατοκαλλιιεργειών προϋποθέτει την αρμονική συνύπαρξη των διαφόρων χρήσεων της παράκτιας ζώνης με τη δραστηριότητα αυτή, διασφαλίζοντας παράλληλα τη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Οι μελέτες για τη θεσμοθέτηση Π.Ο.Α.Υ. στοχεύουν στην ορθολογική ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και αποτελούν πολύτιμο εργαλείο για τους υδατοκαλλιιεργητές, τις τοπικές κοινότητες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς. Δεδομένης της προοπτικής του κλάδου, αλλά και της θέσης και της δυναμικής της ελληνικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην εν λόγω αγορά, η χωροθέτηση των σχετικών μονάδων υδατοκαλλιέργειας και η ελαχιστοποίηση των συγκρούσεων των μονάδων αυτών με άλλες χρήσεις αποτελούν κρίσιμα ζητήματα για τις Θαλάσσιες Περιοχές με σημαντικές συγκεντρώσεις, ταυτόχρονα όμως και αναπτυξιακή διέξοδο σε νησιωτικές περιοχές που βρίσκονται σε υστέρηση και στενότητα ή έλλειψη άλλων αξιοποιήσιμων πόρων.

ΣΤ. Από τη συσχέτιση των προστατευόμενων περιοχών NATURA που βρίσκονται στον εθνικό θαλάσσιο χώρο και την προτεινόμενη περιφερειοποίηση του θαλάσσιου χώρου στις τέσσερις Θαλάσσιες περιοχές, καθίσταται σαφής η δυνατότητα ενιαίας διαχείρισης των επιμέρους προστατευόμενων περιοχών.

Ζ. Στον Θαλάσσιο Χώρο της Ελλάδας βρίσκεται ένα σημαντικό μέρος της πολιτιστικής της κληρονομιάς, που είναι στενά συνδεδεμένο με τη σύγχρονη ιστορία της και αφορά, μεταξύ άλλων, σε ναυάγια – πλοία και αεροπλάνα – του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Η αξιοποίηση των ναυαγίων αυτών ανοίγει ένα πεδίο θαλάσσιας τουριστικής δραστηριότητας. Εκτός από τη σημαντική ιστορική τους αξία, τα ναυάγια αυτά αποτελούν έναν σημαντικό αναπτυξιακό μοχλό, με τον καταδυτικό τουρισμό και τις υποβρύχιες περιηγήσεις να αποτελούν μία ειδική, εναλλακτική μορφή τουρισμού, που προσελκύει επισκέπτες υψηλού μορφωτικού και οικονομικού επιπέδου σε όλο το ανάπτυγμα του χρόνου. Η αξιοποίησή τους στον εθνικό θαλάσσιο χώρο μπορεί να προσθέσει υπεραξία στον τουρισμό, συμβάλλοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων των νησιωτικών περιοχών.

Δεδομένου ότι η εν λόγω ενάλια πολιτιστική κληρονομιά βρίσκεται διάσπαρτη στον εθνικό θαλάσσιο χώρο, τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια θα πρέπει να οριοθετήσουν τις περιοχές προστασίας και ανάπτυξης των σχετικών καταδυτικών δραστηριοτήτων, προβλέποντας τη δημιουργία σχετικών με αυτά καταδυτικών πάρκων και διασφαλίζοντας τη συμβατότητα αυτών με άλλες χρήσεις που θα προβλέπουν.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης ορίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως